

SEBRÎ BOTANÎ

ŞÎN Û ŞADÎ
-

DİLİSTAN

DÎWANA 1-2

STOCKHOLM 1988

SEBRÎ BOTANÎ

ŞÎN Û ŞADÎ
-
DİLİSTAN

DÎWANA 1-2

WERGERANDÎN JÎ TIPÊN EREBÎ

SERBEST ZAXOYÎ

STOCKHOLM 1988

ÇAPA YEKEM (Bi Latîni)

NAVNİŞAN

.....

R . M . AB

BERGENGATAN 12.2 TR

164 35 KİSTA / SWEDEN

TLF : 08 / 750 49 55

.....

POST GIRO

4210972 - 8

PEŞGOTÎN

Helbestvanê hêja Sebrî Botanî derheqa jîyana xwe hin agahdarî di pêşgotina xwe da nivîsîne. Bawerim pêwîs nîne ku li ser jîyana wî hozanvanê giranbiha binvîsim. Çawa ku wî di pêşgotina xwe da gotîye ku du kit dîwanên wî (bitîpê Erebi) çapbûne.

Li sala 1984 ê da li Swêd li bajarê Stokholmê ez li kurê Sebrî Botanî Berêz Soran Botanî bûm mewan. Li cem wî min 2 kit dîwanên babê wî "Dilistan" û "Şîn û Şadî" dîtin. Lê belê li Kurdistanê herweha nivîs û dîwanên wî jî gelek bi niv û dengîn.

Helbestên Mamosta weha sivikin ku xelk baş û bi sanahî xwendin û têgehiştin. Şirantî û xweşîya wan dilê her xwendevan û guhdar geş dike, nemaze şirantên ku di helbestan da dîyar kirine di warê welatparêzîyê û ji boy sexwebûna welat da tiştên gelek giranbiha afrandîne. Bi rastî dema ku mirov helbestên Sebrî Botanî dixîne mirov naxwaze dev jê berde ji boy ku şirantiya wan di hemû laşê mirov da belav dibe.

Dîwana "Şîn û Şadî" cara pêşin li sala 1979 ê ji aliyê çapxana "El Edîb El Bexdadîye" bi tîpê Erebi hatiye çapkirin. Ev dîwan ji 264 rûpel û 52 beş û li gel ferhengê Kurdi-Erebi hatibû sazkirin.

Herweha dîwana "Dilistan" jî li sala 1984 ê ji aliyê çapxana "El Hewadis" ve li Bexdayê çapbibû. Û dîwan ji 78 rûpel û 24 beşên helbestan di gel ferhengê Kurdi-Erebi hatibû sazkirin.

Dema ku ev herdu dîwan gehan destê min, min xwest ku ez ji tîpên Erebi wergerînim bi tîpên Latîni. Lê mixabin heta wê demê jî min tîpên Latîni baş nedizani çunkî min bi kar nediani. Lê belê bi saya kovar û rojnamê kurdi, yên ku bi tîpên Latîni li derveyî welat derdiketin roj biroj dixwend û xwe hîn hir.

Armanca min di vî warî da, yekemîn eve ku ez xizmetekê di warê ziman de bikim û van her du dîwana pêşkêşî xwendewarên zanayên tîpê Latîni dikim.

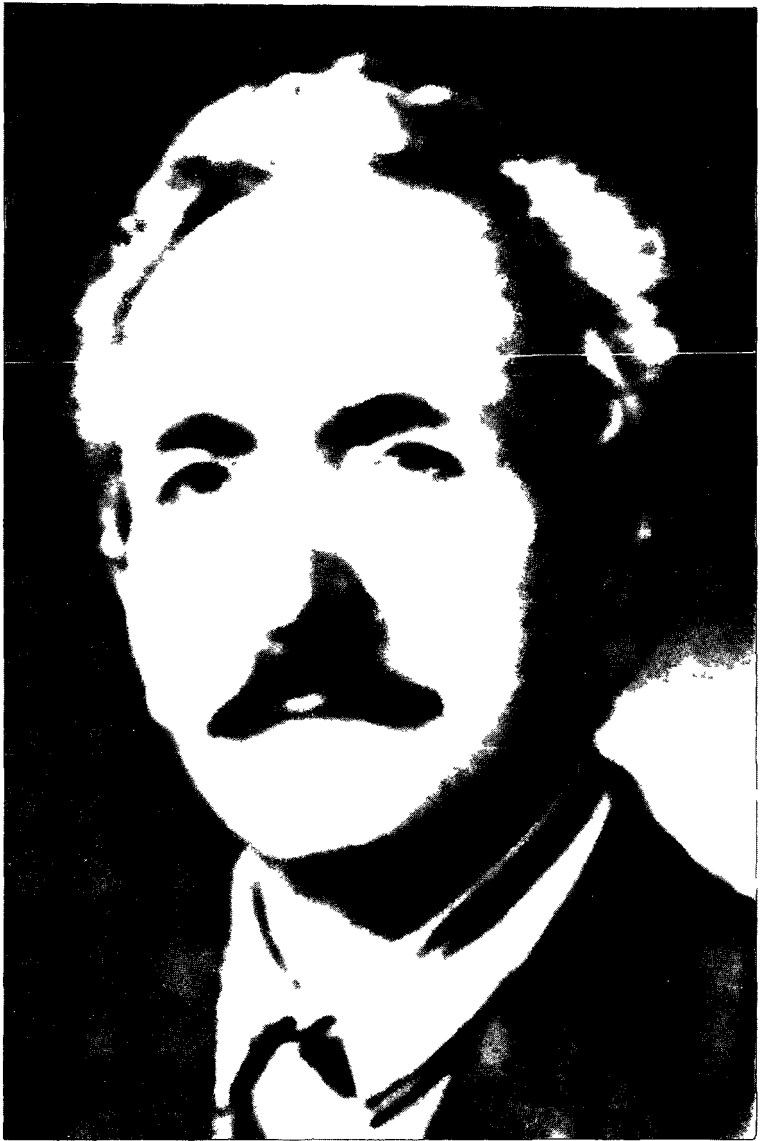
Ev her du dîwan bi nivîsara Erebi cûda cûda hatibûn çapkirin. Lê ji ber nekarbûna ekonomî min her du bi Latîni kirin yek. Di şewey nivîsîn û giramatîka wê da wek nivîsara Erebi min nivîsîne. Di wan dîwana da hindêk wêne hebûn lê mixabin baş dîyar nedibûn ji boy wê çendê ew ne existin pirtokê da.

Bêguman min di vê derbideriyê da giring didît ku ez di xizmeteka weha da jî rabim dîsanê başê û bi taybetî delîv jî hebû, lê bi rastî min xwe kêr didît di rabûneka weha de. Çunkî ez dizanim ku ev ne çepera mirovekî weke min nexweşe. Ev meydan he ne ya hespê kuleke. Lê dîsanê min ûmîda xwe nebirî û li mala xwe min ev pirtok saz kir û da çapê gehande xwendevanan. Vêca hîvîya min eve ku xwendevan bi çavekî dilbêş û evînda rî, ne bi çavekî neviyan û bi dilekî giran berê xwe bidin vê reşbeleka Sebrî Botanî û şewey wergerandinê. Vêca heke xwendevanê berkeftî, kêr û kasek têda dîtî jî, bila bizanin ku ev, ji serê pênivîsa mineû ev cara yekeme ku ez xwe bidim ber karekê weha. çunkî wek pêşiyên me di gotin:- " Pehlewan bi carekî naçit li ser şelî tê". Ev ji alîkî ve û ji aliyê din ve bawerim guneh ya mamostayên hêja nivîszana û giramatêk zana yên me ne. Bila bes cirvekêşê bikin, bila bi dilovanî serê pê nivîsa xwe rast danin û rast bikin da ku hezar şagirdên wek min jî kari bin bi kar binin û bibin kesên kêrhatî.

Ûmîda min ewe piştî wergerandin û çapkirina van her du dîwana bi latîni, dîwanên din jî yên Sebrî Botanî bikevin destên min, wê wan jî bi Latîni bigehînim destên xwendevanên berkeftî.

Dîmahîka gotina min eve, ûmîdwarim ku min kar_
îye ez xizmetekê bo xwendevana bikim û wê pir şa
bibim ku bi dilê wa be. Êdî xwendevanên berkeftî
û van dîwana û bextê wa.

SERBEST ZAXOYÎ

Sebrî Botanî

ŞÎN Û ŞADÎ

DÎWANA 1

PÊŞGOTÎN

Ji sala 1944 ê ve ez û şîir bi hervra dijîn , lê li sala 1946 ê di zîndana Mosilê da jîna min di gel vehandinê dest pêkir...Dost û hevalên min bixwendina şîiran keyfxweş dibû, lê ji nivîsîn û hilgirtina wan dilgiran dibûn. Car hebû her kaxezek di destê min da dîtiban direvandin û bilez didirandin. Lê mirov bo Xudê bêjît, ev hozan bibûn qajik û benîştê devê wan. Nemaze ji ber sivkahî û nermîya wan bisanahî dihatin jibîrkerin û li nav xelkê belav dibûn. Nemaze ew hozanên ku pesnê welatî dikirin yanjî sîyasîban.

Ca ji tîrsa ne ji xemsarî û bê sexbîrî nehatin nivîsandin û hilgirtin, her ji lewra hejmara wan ta ku sala 1957 ê ji 25-30 parçe şîirên ku rt pitir nebû. Wey babo..Tu dibînî vî çepelê pîs çawa dîsan zimanê xwe dirêj kir û gotinek ji serê xwe meztir kir?. Pa serê Şêxê Basert evê xwe li kelemekî bidit lê hêj maye..Gelî cifatê...Ha eha...Her ji niha bizanin heke Sebro em jî bi xwe ra li belayekî nedan ez tişteki ji vê dinyayê nizamim...Kacê were jîkurto...te çi nîyete? Ev çi gotin û motnên çirok û bê ser û berin tu dikî?. Bêje...Heke ezê wê bi serê te bînim ku kesê nebihîstî..Erê Sofî Simo ..Zelîxa ..Mele Elî ..Xalid hon na bêjine min vî çi divêt?..Kuro Sebro: Hê hê êdî piştî îro ez te nebînim ha...heke ezê lingê te bişkênim.. Wey ba boooooo tu dibêjî qey wî kafirê Cigerxwîn tif kirîye devê wî da...Wê roja henê li ser berbangê mala Xelîlê Xelo zirzira wî dihat û qêr kirbû "Pîra torê û Ey felek" û birazîka min Nêrgîza Hevindê Sîto di gel wî sêwelekê kurê Usmanê Temo ku navê wî li ser zimanê mine lê li bîra min nemaye vêkra lê vedigerandin.

Xalid:- De jê gere mamê Silo hey Xudê ji te

razi, manê ji bangerê girantir bi ser belengaza Mêrûyê da nayê...Ma ji vê pêtir û wêvetir çi heye?. Ma heta kengî?.Ne ew hezar bi navê wî . Heke ne wek gotina wî ba, wî jî ev pirte pirt ne fikir, de bila ew jî kela dilê hezar wek min verêjit, ma ne weye gelî cifatê ?Hon çi dibêjin.

Silo:- Dîyare tişteke di ber barê te jî...ha.. Heyho birazî heyho, tu êkê dizanî, ez hezara... Belê pê ne axivin ha...Bila kes ne zanit,ne me dîtîye û ne bîrandîye.

Zelîxa:-Weyla kezî kurê ezê, ce-wela webîle wetila, bi wê Qurana di mala Mela Avdilrehmanê Hoserî da, vî Sebrokî wê rojê hindav kanîka ji na hindek tişt digotin gelek li canê min xweş dihat, paşî dîtra rojê min haş xwe nebû, min haşxwe nebû, min hew dît ji nişkave ezê di ber hevîrî ra dibêjim...Dîsa berî Şeş Heft roja min dîXezala Şahokê rezvan, Binefşa Sîyamend û Mecîdê Remo vêkra qêr kirbûn strana "Pîra hinav s_ otî" lê pa stranê tu stranî, ji Xudê bawerkin ne ji min agir pê berdidan dilê min, çi nemabû ez bigrîm, piştra her dîsan bi hevra qêrkirin lavca "Adarokê" an ku Nûroza me kurda, êdî min xwe ranegirt û ji keyfa min teşîka xwe girt û bi wan ra xwe hilavêjt, pa xwezîlîlî...sed xwezî hewe jî wek min zanîba çend xweş û xemrevî bûn.

Mele Elî:- Pa wê Qurana ez lê dixwînim. carekê li ber taqê mizgeftê çîrokek ji zarokan ra dig_ ot, hemîya xwe mit û bê deng kirbûn, te dig_o sofî ne li civata Şêxî ne, ez dijûrve bûm guhê min ma li ser pencerûkê heta çîroka xwe hew kir.

Silo:- Debêje ka çi digot? Wîşekrî ji me ra ji bişkêne.

Mele Elî:- Ev digot ya ku kesê ne dîtî û ne bî_ hîstî, bawerke ez gihame vî emrî hêsta min ev ne zanîye, ez nizanim wek wî bêjim lê pa hindek_ li bîra min maye...Digot:- (Hebû nebû kes ji Xudê meztir nebû,ne çîya ji çîyayê me xweştir

hene û ne ziman ji zimanê me şirîntir hene..

Zarokek Şeş Heft salî ji kalekê sed salî pirs kir û got:- Erê bapîro tu nabêjî min AZADÎ çîye û AŞTÎ anku çî?.Kalê dinya dîtî çavên xo vekir û hizrek bir î êk îna û paşî serê xo hejand û bi dilekî pir kivan bersiva wî da û got:-Quzil qurt û kerafî bit heke min tam û bêhin kirbit.. Jehra koremarî bit heke min AŞTÎ dîtibit.Lê heke te divêt tu tişteki ji van tiştan bizanî, ez dişem li gura zanîna xo ji te ra bêjim...

Kurkê me xo bê deng kir û guhê wî ma li ser dengê kalo û çavê wî ma li devê wî ka dê çî bêjit...Kalê me dîsan çav neqandin û paşî devê xo vekir û zimanê xo berda û got:-

Şirîne şirîne şirîne, gelek ji van şekrokên sor ûsipî û kesk û zer û xemrî şirîntir û xweştire. Dokêla agrê çîya rîya wê çavên tarî rûn dikit. Bêhna wê pîremêrên wek min ciwan dikit... Bayê evîna wê dijware hawar li min pîr û lawan dihejînit...Mal wêranî di rêka wê da ji kayê erzan tire, kurt kurmancî dumahîka wê xêr û xweşîye û tenahî serfirazî li her derî belavdibin û êdî kes bîndestîya kes nakit..Pîro ev got û rawesta. Kurkê me, pîrsek dî jê kir û got:- Başê bapîro pa rengê wê çawaye?...

Tîq tîqa kenê pîro giha çerxa felekê, kelegirî di hefkê da asê ma û çend dilopek û rondikên şîn û şadî û çavên wî yên melol bi ser hinarokên rûyên wî yê çermîn û lawaz da hatin xar û daketin ser rûdîna sipî û pêve nosan te digo xunave li ser xwîsarê...Kurkê biçûk şaşma, êdî ne zanî çî bikit û çê bêjit...Pîremêrê ziman şirîn bê ku çav û rûyê xo ji rondikan paqijbikit, xo kenand ûgot: Rengê wê ji rengê kulîlkên gunê te ne-KESKE, SORE, SÎPÎYE û roja geş rasere..

Aştî jî anku tenahî û kes şerê kes nakit û Fa to dilê Eyşo naşkênit û fêrç û cudayî di navbera min û mam Elî da namînit...Dîmokratî jî heye

lê çîroka wê dirêje ez hê çil salî bûm ku min ev navê pîroz bihîstî û heta vê gavê hêj dibihîsim, lê bawerke papîr bigorî ez tişteke jê nizamim. Lê mirovên xwendevan çêtir dizanin ka çi heye û çi nîne û rewşa Dîmokratîyê jî çîye û çawaye, anku dê Dîmokratîya rast û paqij ji ya xwehir û vajî nasbikin... Bixwîne da tu serbest bijî, mirovê xwendî dê kêr xo û miletê xo bêt, lê kesê ne xwenda û tiral dê bibit bela serê xo û xelkê û dê bisanahî bête xapandin jî çinkî rast û ziran jêk navegetînit... Zirîtî mala nezanan kavi dikit.. Kurkî gotê : Erê zirîtî vêca çîye bapîro?.. Pîro got:- Çîroka wê jî dirêje, ezê ji te ra kurtkim ... Her weku çawa zirpîvaz, zirgoz, zirbehîv û zirdînar hene.. Zirşêx, û zirmela û zirefen dî jî dî. Zirdîmokratî, zirheval û zirşair û gelek di ji bilî van jî hene. Heke em van ziran baş nenasîn û bi xelkê jî nedîn zanîn û naskirin ma dê çawa ziran ji ristan binasin û xo ji wan biparêzin?.. Ma eger Gurgîsê Xemo û Lezgîne Xeca ser mezin zirnas bûna kengê Ūrxan efendî û Mam Elî dişîyan wê zevîka zêrîn ji dest wan derînin û tîrto virto bikin?.

Axînek dirêj ji kûratîya dilê kurkî derhat-axxx xxx.. Min zanî... Ji nû min zanî ka ji bo çi Şahokê Cango û pismamê min Xelo xo kiringorî wan navên pîroz û boçî navê min jî Azade.. Pa sozbit ez ji bo AZADÎ , DEMUKRATÎ , AŞTÎ û rastîyê bijîm û rast û zira jêk binasim û "Zîquzirê" bi ziran bikim

Li sala 1957 ê ku dikandar bûm li Zaxo, ji nû : Lezke bilezîne ey gelem... Gelek bûrîne sal û dem ev jîna tehil û derd û xem.. Li dil dijenin Sed kelem... Derke ji dil jana sitem... Davejînim gurzê Rustem... Paşî bere bere min dest birivîsîna wan 25-30 parça kir ku di navbera sala 1946-1957 ê da hatibûn gotin lê ne hatibûn nivîsîn. Lê ji Sê parça zêzetir li bîra min nemabûn, rast ne

rast , çare nîne û min bawerkir. Bi vî away tîba_
 bekjê hat berhevkerin, lê çawa?!. Komkirinek seyr
 û kes nedîtî, heke ez bêjim çarêka wan tu bêje
 çi pêwendî bi hozanên min ve nemabû. Eger ez bêj_
 im pêyvek ji filan malkê tu bêje nivê wê, Ji bilî
 vê gêjahîyê hin malkên bîyanî jî di navda sîs di_
 kirin û hindek jî baş û pêş bibûn.Hindek bê tam
 bibûn û hindek xwestir û naziktir. Ez çend hatimê
 min tiştêk ji tiştêkî dernekir û û wek berê lê ne
 hatve.Neçarbîm hana xo bigehîm rehmetî Mele Enwe_
 rê Mayî, xwend û got: "xo bes pêve biwestîne, xw_
 ezî her wek xo maban" paşî qelem girt û rist li
 rûpelê 184 ê nivîsî "paşerojeka geş li pêş xuda_
 nê van şîiran dîyare". Min bişîreta seydayê hêja
 û nemir kir û min şîya ez wê desnivîsa bi tîpên
 latînî ku ew hemî hozanên ji sala 1946-1973 ê tê_
 da bûn wek bîbûka çavê xo biparêzim. Lê paşî ne
 mixabin ji kîs çûn di gel wê west û zehmet û pût_
 epêkirinê. Bê guman ez ne ketim di xema wê da ,
 gula ûmîda min çirmisî..kelha evîna min tepisî
 véca ew çîye?..Hiş û bîr vê dibêjin lê heçîke di_
 lê jar û evîndare ji doza xo get nayê xarê û li
 pey vê pîvanê naçit..Başê pa heke desnivîsa " Şîn
 û Şadî" nemabin pa gelo hozanên vê dîwanokê ji kû
 hatin?..Ji bilî çend parçeyekî ku di sala 1975 ê
 min nivîsîne yê di hemî bi saya serên şagirt û
 soxtên kurdan li dervey welatî ku di navbera 1962
 1973 ê car car parçeyek - kêmtir, pêtir - ji des_
 nivîsê vediguhastin û di gel xo dibirin, bi vî
 karê wan tibabek jê hat paristin û bahoza reş ve_
 rest, lê piştî ku min zehmetek mezin pêve dîtî ,
 heta vê dûmahîyê jî her dişandin. Bê guman pêtir
 û çêtirê wan hêj mane, hindek ne berdestin,hindek
 jî bi kêr nihû nahên. Eger delîv hat komkirin û
 çapkirin sanahîye...Ca heta hingê ev tibab pêşkê_
 şe ku bê guman hindek jê ne bi dilê minin nemaze
 ewên evîndariya lawîniyê ku berîbîst sala hatine
 danan, lê hema çawabin başin û hîvîdarim nekevme

ber gilî û gazindan, bila xwendevan bizanin ku her ev ji min hat û bes. Gele caran min ji xo pirsîye:-

Gelo ev hozanok dihêjin ku mirovek wek min şepirze û ser û dil şikestî, dest kurt û hinav sotî xo pêve biwestînit û diravê xo lê bimezi xînit?.. Bersiv li nik xwendevanaye. Ca eger erê eger ne. Lê ez dibêjim eger mirov birsî dibit nemaze kesê dest kurt û belengaz, parîyek nanê req û tisî jî bi dest bikevit jê nabûrit û di cihda dixût. Hema van şîira jî bi wê hizrê bi bînin. Lê her kesê keyf pê neyê û hizrên wî pê ne bizivin bila ji qencîya xo bidirînit û bavêjit çol û çîya û li ber befir û baranê bi heşivin û bin ax bibin, wê axa ku bêhna sîng û ber û bedenê min û Gulbiharê jê tê û bibin kîmya bo gul û gîya, gul û gîyayê welatê me yê şîrîn û ew hemî ken û girî û gilî gazind tevli rihên dara bibin.

Boçî ev dîwan ji pesn û navê Gulbiharê pire?. Min Gulbihar bi çav nedîye, lê jimêje ku ji dûrve min naskirîye, nasînek baş. nivîsarên min neku hema ji pesnê wê dagirtîne û bes, belku hozan jî ji zarê wê min vehîname û hem li ser wê û hinerê wê jî nivîsîne. Her parça tu dixwînî bêhna gulê jê tê. Gula hunermend pencera mine, ez geşatî û spehîyatîya hemî dol û nizaraçîyayên Kurdistana rengîn têra dibînim. Bîstaneke xemildar û xemlandîye, hemî reng û tuxum û texlê gul û gulçîçekên welatî têde dibînim û bihindikim. Gulê gula hunere lê gelek mixabin ji bê kesî her wek xo ma, çunkî nehat perwerdekirin li gor vê hêjabûna ku ez têda dibînim. Tibabek babetên berketî ji folklorê kurdî bi rezalet min peyda kirbû û tibabek jî min nivîsîbûn û ez li hîvîya hatina delîvekî bûm ku wan babetan hêdî hêdî wek bexçevanekî şareza di bexçe hunerê gulbiharê da biçînim, lê çi bikim? Ne ew delîva zêrîn hat û ne ew

babet man û bexçê hunerê gula me jî her wek
xo ma û ma.

Bextê vajî delîvek reş û ne pîroz îna û
ez gihandimê. Gula evîna min û gulbiharê ,
ew rewş û xemil û pergala berê nemabû, min
girt û hembêzkir û li ser textê derd û xem
an vezeland...Dilber bi dengê melûl, bi wan
çavên reş belek, berê xo da min û got:- Ey
tiralê delîvkoj.Kî ev destê bîyanî li ser
sîngê min danî? Siktir ji min dîrkive,mibre
an jî serkeve, ev derd ji destê te bû, ev
text ne textê me bû. Bêje min kanî ew text?
Çendî sale min dixwest!! Ta ne îni textî ,
ta ne rakî vî destî, nabim bûka serbestî.

Migo Gulê guhmedê, dûvê dinê dirêje..lê lê
çû..Lo lo maye ey stêra geşa esmanê şîn û
şadiya evîndarê ser neçemandî

Bexda

1/5/1978

SEBRÎ BOTANÎ

DÎLO JARO

Bibim gorî cihê ew lê
Ne carek lê hezar carî
Tilisma ser devê mine
Ronahîya jîna tarî

Rêl û kaşevîna wê
Bi neynoka ez dikêlim
Ji mêjve min vekolaye
Heta d`mrim wê nahêlim

Jana evîna te gulê
Çenda bêjim nayê gotin
Dinalînim şev û rojê
Dil û hinav li min sotin

Şîn û şadî dikin cengê
Perîşanim di beynê da
Dilo jaro evîndaro
Gul mêvane di xewnê da

Ken û girî ne hêlane
Şev û roj û dem û sale
Di gel meye salê carek
Tu Xudê dilo eve hale

EVÎNA PÎROZ

Memê reben evîndar bû
Beko rabû jehir tê kir
Bi kîna reş vekolabû
Di zîndana Cizîrê kir
Wî ne dizanî bi vî halî
Pîroziya evînê kir
Min û dilber di vê rê da
Pitir ji Mem û Zînê kir
Şekir lêvê me naxêvê
Xemla revê qehir çêkir
Beramber te gunehkarim
Gelo dilber eve kê kir ?
Agir berda hinavê min
Tîzab û xuwê li birînê kir
Berê dara evîna me
Ne me dît û ne me jê kir
Ji nû dîsa bi dijwarî
Pîrê evîn şekir lê kir
Hezar tirken bila rabin
Eve dîsa me des pê kir
Botanî ger nependî bû
Wî xwe gorî şirînê kir

LÎ BER DENGÊ DEHOLA KURD

Vê carê jî ji min birin
Navê revê kirin serbaz
Li ser kavlê evîna min
Hezar gundok kirin serdar
Roja debeng û lewça ne
Bi te şadin wekû her car
Ji lew dilber dinalim ez
Bi vê dengê melûl û jar
Ji ferhenga dilê xemgîn
Bilind dibin qêr û hewar
Çi gazind û gilî û maçin
Ji te dibarin gula nazdar
Bi bihnin ew ji me naçin
Cerg û hinav li min hat xar
Dixûm sondê ne rawestim
Heta li te ne kim bihar
Te bixemlînim cana canan
Bi der bînim jana kevnar
Li ber dengê dehola kurd
Xwe hilavêjin pale û cotyar
Nêr û mê bin weko êk bin
Dem û gavê hem hişyar
Pirêzên zêrîn biparêzin
Bi xebata tîj û dijwar

Bi xwîn û xuwîdana ewan
Xêr û xoşî rojê hezar
Bi dil şadî bikin dîlan
Dîsa li nav gund û bajar
Li rojên cejn û ser salan
Bi xemilin sûk û bazar

GULBÎHAR Û MÊŞA HINGVÎNÎ

Gulbihar :

Ka ew hingvînê cara
Di nav wan teht û dara
Were mêşê derwêşê
Zîrekê zehmet kêşê
Lêva mina lîlozî
Bo te cejne pîrozî
Li şûna gul û gulzara
Min bimje wek yara
Evînî xweş evînî
xwînê bike hingvînî
Ji vê xwîna pir paqij
Tijî awaz û lavij
Awazê jîna rastî
Hemî evîn û aştî
Bike hingiv bo mala
Bo cotyar û bo pala
Bo Şahîn û Rewşenê
Bo Yûnan û Gulşenê
Bo her kesê zikbirsî
Ji bê kesî çirmisî
Ji nêza ger ji derda
Li hemî war û erda

Were mêşê gulmijê
Pîroze warê to jê
Behiştê bîr û çave
Gul û bilbil di nave
Mêş :
Ev çî pesn û dîrokin
Çi gotin û çîrokin
Qet hew nabin gote got
Gulê te cerg li min sot
Çîrok û çîvanoka
Vehîne bo zaroka
Eve bo te sed girûv
Hemî nîşan û dirûv
Hirça şane nehêlan
Ezê li çol û bêlan
Hingvînê min keriftin
Şilx û şane heriftin
Hirçê pîsê devgenî
Min digotê ezbenî
Tiv tiva mêş û gula
Ji hemî rex û mila
Hingiv rija ser xwînê
Rebî kafir nebînê

Dîsanê me des pêkir
Hingivê şirîn me çêkir
Mêşên me diliv-livin
Bi dil germî ditiv-tivin
Dimijin şîrava gula
Li ber awazên bilbila
Hema ku me kir tiv-tiv
Bixun her bixun hingiv
Kar dikim bo mirova
Guh nadim hirç û hova
Gotina te ji dile
Lêva te ya bilbile
Lêva te ez na mijim
Bilbilê te na kujim
Here gulê delalê
Wereve serê salê
Ger hogir û hevalan
Dîyarî bixun ne bişalan
Xelate xoş xelate
Xêr û xoşîya welate
Bo wan zarokên sava
Bo xarina bûk û zava
Di gel maç û silava
Xudê mala te ava

GULBIHAR Û BILBİL

Gulbihar :
Bilbilo hinermendo
Bê zincîr û bê qeydo
Kacê bilwîlê bîne
Xemêd me pê birevîne
Gula çîyayê şirînim
Bilbil ez dil birînim
Hatim çîya bibînim
Narînkâ bo bixwînim
Raser co û cobara
Li van dol û nizara
Gazî bikim hey hawar
Kengî bêtin ew bihar
Xo hilavêjim wek cara
Li nav gul û gulzara
Bilbilo bilorvano
Bilbilo bilwîlvano
Awazên te "yasînin"
Rondikên me dîbarînin
Bes bixwîne yasîne
Were qêrke narîne
Bilbil ;
Gulê bese xemgînî
Mizgînî sed mizgînî

Dîsa dê bêtin bihar
Digel lawê nediyar
Xeman ji dil derînin
Xoş bihare bibînin
Hûrik hûrik dê lêkîn
Lîs û hêlîna çêkîn
Li nav dar û berava
Hingê tu bûk ew zava
Dîsa gulê hey narê
Ber sîbera vê darê
Vêkra qêrkîn narînkâ
Ez naxwînim yasînkâ

DIBIN GORÎ TE GULNAZÊ

Eger bimrim dîsa rabim
Ji dîdara te têr nabim
Eger jînî eger janî
Tu xoşîya dil û canî
Wek min gelek nependî bûn
Kurebab û efendî bûn
Agir barî li evîndara
Çi hat serê birîndara ?
Dîtin gelek teng û tarî
Ji rêça te nebûn varî
Kê dîtîye an zanîye ?
Malxwê malê biyanî ye
Xemla revê bûrî nema
Ka sêran û keyf û sema ?
Ne dûrin ew ji daxazê
Dibin gorî te gulnazê

STRANA GULBÎHARÊ

Kurko dîno tengî kurtin ez bigori
Haha te dî wek xewnek giran bûrî
Kurko dîno xewka min tê tu nahêlî
Çawa diçî welatê xerîbî yê min dihêlî
Çeto lawo şermê bike ji navê min
Ji wê xwîna tête xarê ji çavê min
Şirînê ber dilê mino xo bike ewrek reş û tarî
Hûrik hûrik bibarîne ser vî warî , vî aqarî
Lolo gidî were tu malxwê malê be ez kabanî
Ala evîniyê dîsa hilde ser vî serî li ser wî banî
Delalê dilê mino çenda bêjim hêj wêveye
Were were şeqil û hêla te pêveye
Gidî lolo tu xoşmêrê minî ez dilbera te me
Were bi Şêxadî kesk û sor û zera te me
Xoşî û tenahiyê bîne dîsa bû vê malê
Bi derzîka min sêwîke bixemlîne rengê alê
Çeto lawo ez welatim ez welatim
Lolo gidî her nûjenim tirh û katim
Li zozanê evîna dîla bila helbin hezar çira
Di govenda min û te da xo hilavêjin bab û bira
Çeto lawo tu xoşmêrek aştî xwazî
Lê ku nebû bi xwîne jî min dixazî

HER ERÊ ME

Dilbera yar jê bîyanî
Kanîka derd û ziyânî
Her erê me her erê

Hevalê dost û yara me
Her evîndarê cara me
Her erê me her erê

Jarim di gel jara jîyame
Xetîra serê çîya me
Her erê me her erê

Rêvingim ser ne çemandî
Çîroka jînê vehandî
Her erê me her erê

Vê derê ger wê derê me
Ba û bahozê berê me
Her erê me her erê

Wêr û zîrek herdemî
Ez ne ewim yê dem-demî
Her erê me her erê

Seydayê rewşa revê me
Pepokê nîvê şevê me
Her erê me her erê

Her jarim jarê jarê me
Girtîyê dawa yarê me
Her erê me her erê

MÊR Û QELSEMÊR

Ê dil ji dil daye Zînê
Bawer neke ew westiya
Ê daye ser şopa dirist
Bawer neke ew tirsiya
Her dem li pey doza xo ye
Ta serkevê yan jêr piya
Evîndarê heqê rewa
Ser jî biçit qîrûsiya
Jîn û mirin têda yeke
Heq perêse lew ku vîya
Wî rê vekir bo zakê nû
Da xoş bikit çol û çîya
Aviz bikit wan zevîya
Bi hêzê van zikbirsîya
Paşe rojek têr û tena
Bo rêncbera û bo çundîya
Ê ne dîtî xemla revê
Ma çirmisî , wî neşîya
Kesê vema xêr tê nema
Qelsemêre ew bizdîya
Kul û kovan li dil man
Ne ew mir û ne zak jîya

ME GO BELKÎ

Pisyar li min kir û got
Boçî herdem dinalî
Migo dilber tu zanî
Min dest û pê di dava
Tîra kevanê te bû
Berdam çol û beyara
Şev ta seher dinalim
Min ax û ox ji hinava
Dinalim ez şev û roj
Wekî bilbil ji bo gul
Êş û elem hezarin
Li min jana zirave
Evîna te şepalê
Kirim Memê zindanê
Tu xeyala dilê min
Li hemî dem û gava
Me go belkî ber hev bin
Simbêl û cotê sêva
Bikin keyf û civatê
Wekî du berxên sava
Go derwêşo bes binale
Ji wî dilê xwe yê kul
Yadîgarim ji bo te
Bi rengê bûk û zava

*Mın ev parçe ji devê Mela Mehmûd wergirtîye, lê
mixabin paşî kêmasî ketê û bî mın ne hat rast
kırın .*

HER EVÎNDARÊ CARANÎM

Kuştim sihra pîrhevoka
Pilpilok û nivîştoka
Ax filmê seyr û sînema
Te nav û nîşan jî nema
Ey fincana rev û ravê
Şerbeta xwîn û xunavê
Sozbit êdî reş nepoşim
Fincana qehrê nenpoşim
Ne ji van û ne ji wana
Ez ne kêşim derd û jana
Xo bikim heveynê jînê
Bidirînim zikê kînê
Her evîndarê cara bim
Birîna cergê jara bim
Ezim yarê gulbiharê
Dîsanê wek hemî carê
Kanîka ava xebatê
Dîsa berdim ser wê latê

EZ Û DAPIROŞK

Çi xoş karbû ewa te kir
Bo Mihemed û Ebabekir
Bi wê tevna te raçandî
Dav dav li şkeftê alandî
Hezar kîndar pê xapandî
Pîroze yê tu banandî
De bo min jî karek bike
Ji sed cara carek bike
Evro ejî derbiderim
Hevalbendê pêxemberim
Heta kengî hîvîdar bim ?
Dem û gavê gilîdar bim
Vî dêwî ez kirim derê
Cuda kirim ji dilberê
Berx bûm ji ber makê kirim
Yar bûm gorî Fatê kirim
Ez pîr kirim derd û xema
Dil kuzirî sebir nema
Ne hêla ez bibim zana
Kirim maka êş û jana
Pîre pindê : Xoş handerê
Tevnê vede li wê navberê

Tevna sipî giş tentene
Bi wan lepên hûr mengene
Baş vehîne wan hîzara
Rengê xunav û xûsara
Tevna zîvîn pê raçîne
Şehê zêrîn pêda bîne
Çavan li dêw tarî bike
Rêçan li ber varî bike
Derbit birîna singê min
Serê çepel jêr lingê min
Hingê vêca zerkeş bike
Dilê melûl pê geş bike
Bo gula min keş keş bike
Bilbilan pê serxweş bike
Gula mine şenge jine
Min dil sere wê li ser mine

GAZİNDEK JÎ DİLBERÊ

Te rêça min ne zanî
Te çî bi serê xo anî ?
Reş perdeyek te hilanî
Li ser singê min danî
Lewra qelen giranim
Meydana derd û janim
Bê guvend û dîlanim
Herdem li jêr pîlanim
Amanca dilpîsanim

FELEK DESTE

Mêr û jin
Ciwan û mezin
Her dibêjin
"Ax felek
Zalim felek
Xayin felek "

Feleka çi ?
Sitema çi ?
Heşa çi ?

Felek nakit
Felek nadit
Nebûye û nabit
Felek zeman
Bê veman
Zeman deste
Ranaweste
Kirin şerte

Barê me ye
Karê me ye
Li ber me ye
Bi destê me
Tê bextê me
Hiş serwere
Kirin gewhere
Felek nîne
Kirin jîne
Jîn sitewre
Dem û dewre
Tu paqijke
Tu avizke
Dakû bizê
Ji te bizê
Bo me bizê

Felek eve
Jê nereve

NÛROZ CEJNA KURDA YE

Me nûroze li bin dara
Cejna me dost û yara
Nûroz cejna kurda ye

Nûroze cejna jînê
Memê gihaye Zînê
Nûroz cejna kurda ye

Cengîz di gel Eysê ye
Simko di gel Xifşê ye
Nûroz cejna kurda ye

Kesek li mal namînê
Rabe Gulê da biçînê
Nûroz cejna kurda ye

Zozanê bankir Lezgîn
Sînemê gote Gurgîn
Nûroz cejna kurda ye

Lawîn berda Pîrozê
Silo hat cem Lîlozê
Nûroz cejna kurda ye

Hogir li ser darê ye
Li ber teniştaya yarê ye
Nûroz cejna kurda ye

Memo çû cem Gulşenê
Gazî bikin Rewşenê
Nûroz cejna kurda ye

Şahîn di gel Şîlanê
Ew jî hatin dîlanê
Nûroz cejna kurda ye

Fatim gula hemya ne
Bo vî dilî semya ne
Nûroz cejna kurda ye

Hin gulî hin bilbilin
Gul û bilbil êk dilin
Nûroz cejna kurda ye

Rabin gelî hevala
Êvare çaxê mala
Nûroz cejna kurda ye

Gundê Malta 1961

COTYAR Û ZEVÎ

Zevîkê ez ne gêjim
Te ji bîra xo bavêjim
Bizane ez çi dibêjim
Kul û derdan vedrêjim
Ser û bin jan û êşim
Hew vê janê vedkêşim
Heke te neparêzim
Bizane ez nemêrim
Zevîkê bo te dibêjim
Natirsim ez diwêrim
Mêrim têra xo fêrim
Xudanê tevir û bêrim
Cotyarê dest qilêrim
Nevyê Kawey dilêrim
Sozbit yan te bikêlim
Ji bo zordar ne hêlim
Serê çepel vehêrim
Nav axa te veşêrim

Yan xwîna xo birêjim
Hingê pitir dihêjim
Li cem millet birêzim
Şehîdê xakê zêrim
Serbest û şad û têrim

Bajarê Mosil 1957

VIYANA MÎLETÊ MÎN

Vîyanê heq diyar kir
Bi xebata sor û sext
Çaxê sitem rabûrî
Wêran dibin tac û text
Koşka qiral tepisî
Lê wergera text û bext
Ger bivên û ger nevên
Lez û dereng têtin wext
Ji dil eger bibin yek
Kurd û Ereb dest bi dest
Jêr sîbera wekhevî
Ava dibin çîya û deşt
Têda bijîn wek bira
Vêkra azad û serbest
Welatê xoş û şirîn
Dê bibit bax û behişt

Mosil 1958

YARA NAZENÎN

Tu yî behiştâ rengîn
Gul û rîhan û nesrîn
Tu yî jan û tu yî jîn
Dilber tu yî , tu yî Zîn
Ezim Memê dilbirîn
Bextreş ezim ser zemîn
Tu yî baxê sor ji xwîn
Tev rondik û derd û şîn
Gelek Enwer û Gurgîn
Şîno û Şahîn û Lezgîn
Bi jîna biha tu kirîn
Qelen dan û têperîn
Ewin şehîdên evîn
Bo te yara nazenîn
Ji yezdan ra aferîn
Kirim pîrê xemcivîn
Hiştim melûl û xemgîn
Hêştâ jivanê mizgîn

Amêdî 1964

QELENÊ GIRAN

Robarê xap û pîlan
Her jê diçit xwîn û zêr
Jêr sitema bê pîvan
Sêwî dikin qîre qêr
Bê derman û cil û nan
Rojek birsî , yek aîvtêr
Birîna derdê giran
Hemî kirin şorişgêr
Agrê vîna serbestî
Ketye dilê jin û mêr
Yan azadî yan mirin
Dinya bûye xebatgêr
Ji bo qelenê azadî
Her divêtin xwîn û zêr
Karwan diçit ber bi jor
Venagerê ber bi jêr
Pêşda diçit gav bi gav
Li pey rênasên dilêr
Tengav bûye koledar
Pîrê lawaz û newêr
Şengedara wî rizî
Rîvî êdî nabit şêr

MOSİL 1956

BÎHARA WELATÊ MÎN

Bahoz û bager û baran
Neman , çûn û welat berdan
Befra sipî rewşa ciwan
Li ser serên çîya hêlan
Nema êdî mij û moran
Bi şîn û girî revî zistan
Geş bişkivî rengê cîhan
Xweş xemilîn mêrg û zozan
Bî nêrgiz û gul û rîhan
Dema rengîn cejna zeman
Li her cihî keyf û seyran
Çîya û solav , bax û bistan
Mîna behîştin bê guman
Bang û awazên bilbilan
Hiş nahêlin bo sorgulan
Ev nêr û mê ji hemî rengan
Bi dilşadî dîkin dîlan
Nemaze Nûroz û Nîsan
Hey aferîn ji bo yezdan
Her ava bit cihê Kurdan

Gundê Hiror
Nûroza 1962

ÇAVENÊRİM

Ji evîna te bû dilber
Giham çola wawelayê
Kul û derdan hilavêtim
Keleşper bûm li ber bayê
Dîsan mûyek ji te nadim
Bi sed Colêt û Leylayê
Li pey te me , çav li te me
Heta mabim li dinyayê
Her nûjenim di vê rêda
Xogir ezim ber belayê
Eve soza min û canê
Birîna reş bizav dayê
Ji wê dîlana germ û geş
Awazê Zînê berdayê
Çavenêrim bibim zava
Kî dibêjî Duşêş nayê ?

1975

ŞIVAN

Têm û diçim deşt û şax
Derbaz dikim dem û çax
Ber sîber û hetava
Ser nefel û berava
Car nizar û car pesar
Mêrg û çîmen avên sar
Bilbil û Kew dixwînin
Xeman ji dil direvînin
Pezê xo lê diçêrînim
Berx û kara dimêjînin
Seyê min tim hişyare
Neyarê Gurgê hare
Nêryê kever pêşenge
Zengil bi qêr û denge
Ku pezê min dibûrê
Ez pif dikim bilûrê
Pezê xo pê dicivînim
Xemên xo pê direvînim
Ev karê min xebate
Ji bo min û welate
Ez pak û çak û başim
Herdem dil xoş û haşim

Dosta min pir delale
Xoş hogir û hevale
Gava ku tê bêriyê
Ez dibezim pêşiyê
Bilez diçim dibînim
Des gerdenê wertînim
Diramîsim dev û lêva
Jê distînim du sêva
Şivan hemî dil pakin
Bo mêvana pir çakin
Koda şîrî badeye
Şev û rojê her heye
Herdem heye nan û şîr
Car car pîvaz û penîr
Gund û cîran dizanin
Ku şivan bê zîyanin
Dixebitin bê westan
Dil pakin bo Kurdistan
Rojên befir û bagerê
Pezê xo nakin derê
Tev li mala dimînin
Cîrana baş dibînin

Bamernê 1965

BEXTÊ VAJÎ

Gelo boçî ev jîyan
Tev bûye jan û zîyan
Kesê başe , li paşe
Li pêş wî rêl û kaşe
Aşê wî çep digere
Felek ji wî nagerê
Her vajîye bextê wî
Tim valeye destê wî
Ji vî bextê me yê reş
Zanîn li me bûye heş
Her lawaz û belengaz
Şev û rojê xozî xaz
Xozî li sala pare
Ne derman û ne çare
Jêr sîbera mam qazî
Herdem hawar û qazî
Bi ser û çav mirove
Karê wî karê hov
Jêr sitem û fermanîn
pir derd û bê dermanîn

Evro bûne Sê heval
Wêran kirin li me mal
Xoş hevalin bes bi dev
Rojê li me dikin şev
Jêr pê kirin mafê me
Winda kirin navê me
Keys perês û gernasîn
Pîsin Xudê ne nasîn
Girêdane li me çav
Em hêlane sist û xav
Her çî heye birin tev
Pir fihête bo me ev
Gelek şerme em razî
Nezan û birsî û tazî
Bê hêz û bend û sazî
Rêzgar nabîn ji qazî
Dixazim hêşta bêjim
Kela dilî verêjim
Lê çi bikim ez ditirsim
Neşêm pitir bipirsim

MOSÎL 1957

KIÇÊ GULÊ KA MIZGÎNÎ

Gulê canê te ez birim
Ji dinyayê ez derkirim
Dinalim hawar û gazî
Tu nabêjî tu çi dixazî
Nê paleyê bejna te bûm
Li ber têhin û bêhna te bûm
Evîna te Ala min bû
Dar û devê mala min bû
Serê min bû hiner têda
Felek hat û çerxek lêda
Evîn firî , huner kuştin
Dilê xengîn bo te hiştin
Heta kêzê hate rêzê
Neçar bûm ez bikim bêzê
Ji mêjve min qelen dabû
Zalim hêşta te dil mabû
Ala evînîyê hildabû
Çavê reş bû min kildabû
Di zîndana kul û derda
Ronahîyek hate serda
Te hê divîya bac û xelat
Çibikim dilber ji min nehat

Hatim hatim ne gehiştım
Kesîrebûm ez rûniştım
Qîrek hat û hêzek da min
Çi tîrek bû te berda min
Evîna te pir aloze
Mij û moran û bahoze
Jehra serê Koremarî
Hate ser vê jîna tarî
Kirim derwêş li Bexdayê
Çaverême xeber nayê
Hawîr min tev kul û derde
Esîrê xo demek berde
Dizanim hinerek maye
Bahoz û agir û baye
Bi vê çendê jî razîme
Bê gazind û bê gazî me
Heke dîsa bo min vejî
Dê xo kujim eger nejî
Bawer bike dilpaqijim
Pesn û evîn û lavijim
Xuzî bibam gul û giya
Wek rebenê çol û çîya
Te ez kuştım gula şirîn
Dil herişî tev bû birîn
Heyfe binrim bi xemgînî
Kiçê gulê ka mizgînî ?

Bexda 1975

RABE SER XO EZ GORÎ

Yase çewte , rijîm vajî
Çewt û vajî hergîz najî
Rast û çep ne wêk heve
Çerx û ola gerdûn eve

Bê jimar ol û yason
Êk ji wan ola mason
Aloz kirin jîna mirov
Har kirin nezan û hov

Vîyana rojgare ev
Taku mabin roj û şev
Gelo eve çend sale
Jîna me tîj û tale

Evro tu bîr belavî
Lewra dibend û davî
Rast û dirist bêje mast
Bes bileyze çep û rast

Ger tu jîr û çelengî
Boçî hosa bê dengî ?

Wêrek be get ne tirse
Wek mêran bipirse

Kanê xak û avên min ?
Ka nîşan û navên min ?
Bilind bike dengê xebat
Geştir bike rengê Welat

Bêje mêrim get narevim
Şarezame ez nakevim
Sed tif li min ger rakevim
Ji doza xo ger dakevim

Heta kengî dil tengî ?
Ma ne bese bê dengî ?
Xêr û xoşî revandin
Cergê me pê helandin

Dinya paş û pêşe
Beruvajî vekêşe
Çine ev Norî Morî
Rabe ser xo ez gorî

Vî golikê ser mezin
Jan kir dilê mêr û jin
Kesê giha ber derî
Bilez dibit serserî

Ker û golik bilindin
Ya me gilî û gazindin
Xo ji rê varî neke
Çavê xo tarî neke

Xwîne bide erde xo
Derman bike derde xo
Azadiye bistine
Yan ji bimre , nemine

Madem azadi nîne
Mirin ji bo te jîne

ZAXO 1957

ZÊRÊ BÊ XÊR

Zêrê bizava wî nebit
Ji bo nan û derman nebit
Zikê birsî pê têr nebit
Dilê sêwî pê nêr nebit
Ji bo derdê millet nebit
Kunca tarî pê rûn nebit
Jîn û jîyan pê geş nebit
Ma boçî ye ? bila nebit
Bila nebit bila nebit
Çavê xudanî derkevit
Heta saxe ro sipî nebit
Bimrê kifin peyda nebit
Agir di gora wî de bit
Dozex di rêka wî de bit

ZAXO 1957

VAN KESAN BÎNASIN

Dipîvin û dibjêrin
Çawan bivên dijmêrin
Ziman lûs û pîrbêjin
Şekir ji dev dirêjin
Çol û çîya dikêlin
Bostekê jî nahêlin
Sed sinora dişkênin
Bi dev welatparêzin
Gerçî dil mişt qirêjin
Maran têda vedşêrin
Şarezane , ne d gêjin
Gelek fêlbaz û fêrin
Berçav gernas û mêrin
Şêr û şoxên bajêrin
Ji her rexî diçêrin
Li her aşî dihêrin
Perêsên mal û zêrin
Diçêrin û dikêşin
Binasin derd û êşin

MİN BÎ ÇAVÊ MİN BIBÎNE

Ne bê çavim dibînim
Nebê hişim dibînim
Hizir tîj û dûrbînim
Lê sitemê ez xarim
Kengî ez gunehkarim ? !!
Bi talan çû zîna min
Janê da birîna min
Hozanoka vedhînim
Bo zaroka dixwînim
Eger kakim bira makim
Bihêle ez temaşakim
Ger nizanî heye nîne
Min bi çavê min bibîne
Kinoj tu yî bê hemberî
Lêvok tu yî , tu qeşmerî
Nabim zirtek bo qeşmera
Ne ser çava û ser sera
Ger tu bêjî eve nabit
Bitirse ku lehî rabit
Ya te kirî û ya te gotî
Yan te birî yan te sotî

Dikim çêrok bo sêwîya
Pê sax dikim sed hêvîya
Tiv li min û li karê te
Li sed par û pêrarê te
Li peyk û ziman û zarê te
Li xelat û Dînarê te
Rabim rûnim her eveye
Ez çi bêjim her biveye
Bi xwîna xo min rê vekir
Bi dil xoşî wêkî şekir
Da bi rondikên keyf û kenê
Bigehme sîngê gulşenê
Xo jê bikêşe hey teres
Heta kengî ..Ma qey ne bes ?

Cole Mêrgik

2/5/1975

BO DÎNDARÊ XWÎNMÎJ

Hey zik reşê dil mişt qirêj
Tu bes bimîne şaş û gêj
Ku xwîn mij û bira kuj bî
Te boçî ye rojî û nivêj ?
Sed tif li nav çavên te bit
Meke nivêj , xwînê merêj
Ne ji bo keran bûye peyda
Ew behiştê pan û dirêj
Tu req bibî tu nabînî
De her bibêj û her bibêj

GOVARA BİRAYI

Birayî tu birayî
Mîna find û çirayî
Pir pir giran bihayî
Zaka hezar janayî
Zana û şarezayî
Cergê hezar çîyayî
Dengê hemî Kurdayî
Gula hemî destayî
Li ser hemî lêvayî
Dermanê derd û tayî
Tu daxaza dilayî
Pîroze roja tu zayî

1967

EZ GULİM TU GULÇÎNÎ

Van hozana bes vehîne
Weke mêra xwe bigehîne
Hey delalê dilê Fato
Evîna te kirim pato
Yara te me her ya te me
Ez dilber û zerya te me
Canê şirîn bike xelat
Heke hat û heke ne hat
Madem ji bo bejna mine
Ne hatin jî her hatine
Xo rapêçe ji bo jînê
Wêran bike qehir û şînê
Ji nû dîsa da ez vekim
Heta hebim her bo te bim
Ez her gulbim tu gulçin bî
Ez bo te bim tu bo min bî
Gul û bilbil keyf û sema
Hemî gav û hem î dema

Akrê 1963

GULBİHAR Û KOTİR

Gulbihar :

Ey kevoka haş û kedî
Binvîse herçî ye dî
Niklokê te qeleme
Binvîse xoş û xeme
Ne reş sipî ne sipî reş
Ne geş çirmisî û neçirmisî geş
Bajar û gund û welat
Bilind bifre lat bi lat
Li ser çol û beyara
Li hemî war û aqara
Bibîne halê dinya
Çi Efrîq û çi Asya
Li her welatê jêrdest
Zordarê pîs û bê bext
Dinyayê baş bîbîne
Rastîyê bo min bîne
Ne wek peykê koledar
Beramberî sitemkar
Çi Lenden û çi İsrâil
Naxûm dikin Ezraîl
Xurme dibit leblebî
Xirpo dikin çelebî

Xirpo dîkin çelebî
Mêşek dibit sed gamêş
Derwêşo bigre û bikêş
Ey kotirka sipî reng
De bo me jî bide deng
Lezke bifre ne gîr be
Sivik û peyt û jîr be

Kotir :

Hey hevala aştxaz
Ey xemxora belengaz
Dibêjin aştxî aştxî
Belê dûrin ji rastî
Ne aştxîya koledar
Yanî serê koremar
Firîm bo Filistînê
Yan bêje gola xwînê
Moşê li ser dixwînê
Kî dermankit birînê
Min gote wan xogira
Ey heval û hogira
Agrê şerî geş bikin

Ruyê dijmin reş bikin
Kilîla aştî şere
Bisûjin hişk û tere
Wêran nebit mala we
Bilind nabit ala we
Bi gurzên wan egîdan
Bi xwîna wan şehîdan
Bistînin bajar û gund
Jêr Ala şoreşa tund
Koledarê pîs û ker
Dê bişkêtin seranser
Welat welatê weye
Xak û xelatê weye
Lawno vaye ber deste
Bi we evro serbeste
Bi xebata milên we
Bi germîya dilên we
Dijminê xo bikin hîç
Rizgar bikin zar û zîç
Dîsa heval ez firîm
Her firîm û her firîm
Şeveka reş û tarî
Befir û agir dibarî

Dol dol firîm bo gelî
Ne Silêman û ne Elî
Ka Şahîn û ka Bengîn
Gelo pa kanê Lezgîn
Ez bilezim ditirsim
Min kes nedî bipirsim
Çîyayê bilind û mezin
Dêw li hawîr dibezin
Piç piç li rê derketim
Hêdî hêdî serketim
Hatim jêr û firîm jûr
Gul û gîya xwîna sor
Rêl û pesar û çîya
Dar û dirext û giya
Sorin ji rengê xwînê
Cergê mirov dertînê
Min xo berda ser pîya
Gazî dikim gundîya
Ketim kaş û kendala
Heta giham nav mala
Gundê çî ? Wêran û çol
Tevde bûye xak û xol
Kanê mal û kanê hal

Ne heram û ne helal
Çûm koza berx û kara
Meydana mişk û mara
Tif tif li te ey felek
Ka Fatmoka çav belek
Janê avêt vî dilî
Ez ji kê bikim gilî ?

Bexda 1975

GER NE WİLO BİM

Hawar û fîxanên
çare reşan
Peykê hemî dem û
gavê mine .
Derîzana evîna wan
bê kesan
Rugeha dil û can û
çavê mine .

Dilovanim dilovan
Hey ez biqurban
Weko seyê ber derî me .
Ger ne wilo bim
Ey cana canan
Hingê bizan
Çend bê rûmet û
serserî me .

PEYMAN

Sozbit sozê neşkênim
Her bimînîm rastperwer
Ger leşê min seranser
Pirt pirt bikin bi xencer
Evîndarê Gulê me
Bi can û bîr û bawer
Jana evîna Gulê
Girtîye can û ceger
Şox û şepalê dilber
Destê çepel maye Li ser
Pir fihête ji bo min
Ger nestînim gula zer

EY KIÇA KURD

Ey kiça kurd zû hilo derkev ji gov
Lez bixwîne baş bibîne da nemînî nîv mirov
Ma ne şerme her bimînî bê amanc û bê dirov ?
De hilo rabe ey delalê tu nebî şîn nabit tov
Bo tovê jîna welatî bê guman her tu yî şov

ZAXO 1950

GULBÎHAR Û PELITANG

Dîtra rojê li ser banî
Mi li ser milê wî danî
Ya te gotî min ew got
Ez digel xo kirim cot
Gulê pa keyfa wî hat
Maçek bo min kir xelat
Gote min bêje Fatê
Bê min neçit civatê
Gulê ji nû min zanî
Yarê te ye BOTANÎ^ê
Gotinek kir wek şekir
Wî dilê min pê vekir
Pir xoş û nerm û têrtam
Şîr û şekir û şekrê Şam
Hingî gava paştir bû
Şîrîntir û baştir bû
Gulê nadim malê dinê
Ez li ser gulê têm kuştinê
Li ser wê tîrh û katê
Agir û befir û ba tê
Ewrê evîna caran
Dîsa kir befir û baran
Ewrên me reş û tarin
Şîn û şadî dibarin

1967

GULA EVÎNA MÎN

Pir pir ciwan rengê te ye

Xanî mezin dengê te ye

..... ?!!

..... ?!!

Soza dil peymanê te ye

Xwîna min dermanê te ye

Min çav li fermanê te ye

Tu cejn û sersala minê

Çîyayê Codî bejna te ye

Xemla Nûroz cejna te ye

Dil sotiyê dîtna te ye

Rengê te ser ala minê

Me dil evîndarê te ye

Ji mêjve xwîndarê te ye

Canfîda guhdarê te ye

Rewşa te pergala minê

Ez bang û hawarê te me

Xîçek ji nîgarê te me

Hîşyar û xemxwarê te me

Hey xaç û hîlala minê

Deşta Zê 1961

PÎRA ŞİRETVAN

Şîretvanê gote min
Guhê xo baş bide min
Ezim pîra şîretvan
yara pîrê kelekvan
Dinya ne wek caraye
Kelekvanî ne maye
Pîro biye bexçevan
Ez jî bîme dergevan
Evro ez dergevanim
"maşalah"xwendevanim
Herdem li nav reza me
Têra xo şareza me
Evîndarê rezanim
Qedrê hiner dizanim
Li gor nimra evîne
Hizirbe şeva Îne
Pîra evîngehê me
Sala şêst û nehê me
Kevnarim xoş dîyarim
Li nav xelkê navdarim
Were nik dapîra xo
Çi Dihok û çî Zaxo
Evîngehê bibîne

Hinerê wê bixwîne
Bi ziman nerm û erê
Mar ji kunê tê derê
Çi bazbend û nivîştin
Nezanînê hûn kuştin
Nê şeva reş û tarî
Diyare hêj êvarî
Heke raste natirsî
Boçî ji min na pirsî ?
Bê çep û çîr tu bêje
Bê xar û xîç verêje
Ji rastiye ne reve
Karê evîne eve
Hêdî hêdî darêje
Derdan ji dil bavêje
Soza mêrê Hekarî
Gotin zêr û mirarî
Ger ne kevim çala reş
mîna xezala keleş
Dê şola te bibînim
Bere bere bixwînim
Lê kes nîne mîna te
Dermankit birîna te

Şîreta êkê dê bêjim
Kela dilî verêjim
Heke tu jê verestî
Raste tu gulperestî
Dava gulê tu girtî
Awrên çava tu kuştî
Marê gulê tu geztî
Ji lew tu jar û mestî
Soza dil û mergê te
janê daye cergê te
Evîna xoş û dijwar
Ax ji derdê gulbihar
Xo berdaye dilê te
Tişteke nayê milê te
Hiş û bîrên te ewe
Wek dî hemî direwe
Hiş û hizir û dilê te
Çav û gav û milê te
Bûne gorî dengê wê
Pêş dîtina rengê wê
Bila besbit badoşî
Tu neşeyî dapoşî
Evîn ji dil te daye

Bî agrê jêr kayê
Heta ku evîn heyê
Jana wê jî her heyê
Xoşiya evînê derde
Gulê bigre û ne berde
Bê wê dinya wêrane
Kavlê kevne dêrane
Bi lez û bez here nik
Wê gula hestî sivik
Bibîne enya kever
Canê şirîn dane ser
Dilê birîn bo veke
Vê gotinê ji bîr neke
Li ahengên şevînê
Fêrbe dersa evînê
Bibînin hinerê hev
Têr baxivin roj û şev
Hezar xûdan "MACÎSTÊR"
Ku diyarin wekî stêr
Hemî seyda û efendî
Li ser dibin du bendî
Çotyarî ger şivanin
Ger pale û rezvanin

Hemî mêr û mêrxasin
Yek yek gulê dinasin
Awaz û hinerê wê
Bîne bela serê wê
Kes nema xo lê neda
Wê dil bi kesê neda
Kî dîtîye wek niha
Hiner mabit bê biha
Li jêr simê kerê reş
Diperçiqin gulêd geş
Sitema dêwê kirêt
Az kirim agir û pêt
Ax ji destê wî dêwî
Hiner hêlaye sêwî
Hezar wek min şêrejin
Ji dil û can dihejin
Baca evînê xwîne
MemoûZînê tu bixwîne
Bes bike lave lavê
Mil bide ber bizavê
Bi hinerê sax û gerim
Bi xeyala pak û nerim
Hiner bike hezar reng
Bi hostayî bide deng

Hiner ne wek elmase
Bihatire û binase
Bi hiner tu hingavtî
Di gel xo tu bişavtî
Hûn hatine bişavtin
Evîn nayê veşartin
Vê janê bîne derê
Nemre bi vê kederê
Were bike pîyasê
Tu guh nede qîyasê
Ne bêje dem bihûrî
Pîr nabit gula cûrî
Herdem kiçe bê mêre
Bi hinerê xo fêre
Agreg pîroz û pête
Hiner nebit kirête
Evîn ya bê hiner
Tifa min û te li ser
Gula xo sor û zerke
Xemla hiner li berke
Taca evîn li serke
Kula dilê xo derke
Vêkra bijîn bi aşî
Evîna pak û rastî
Neha bide ser deha
Geş bike sal û meha

Gundê Şeraniş 1963

GULBIHAR Û XALXALOK

Şirînê xalxalokê
Rengînê delalokê
Xalxalokê bilezîne
Deşt û çîya bihejîne
Ha bigre vê pisyarê
Evîna dilê yarê
Here mala xalê min
Gazîke hevalê min
Ji malê bêtin derê
Xatrê dilê dilberê
Bêtin han û hawarê
Ser kanîka qesarê
Min hiş û bîr nema ye
Gelo boçî vemaye ?
Canê şirîn bo wê ye
Bê wê evîn boçîye ?
Xalxalokê birijtim
Boçî hosa vehiştim ?
Li ser darê dinyayê
Bê wî min sebir nayê

Fatmoka çavbelekim
Ber dilê wî gelekim
Ew dile ez kakilim
Yanî kû nîva dilim
Ez gulim ew bilbile
Evîna me ji dile
Dilê min textê wî ye
Kilîl bi destê wî ye
Çîçeka çil kezî me
Tinê li nav rezî me
Li ser ava lîlavê
Sêrana bûk û zavê
Dinya me kesk û şîne
Bihare dema jîne
Tev dar û gul û gîya
Wek behîştin ev çîya
Xemlandîne seranser
Sor û sipî , kesk û zer
Ciwan û geş pîrozin
Gulçîçek û lîlozin
Hezar nifş û nîşanin
Nêrgiz û gul û rîhanin
Keyf û xoşî û seyrane
Fir fira perêm teyrane

Cot cotin nêr û mêne
Ji her alî ve têne
Hindek hêşta bê navin
Li her cihî belavin
Kesk û sor û sipînin
Têr hiner û evînin
Li gor dilê me sazin
Kew û bilbil awazin
Ji min kême bêhna wî
Gulbim li ber bêhna wî
Mizgîn bo te dilê min
Dê bêtin bilbilê min
Tu xudê ey dil bê xem be
Hişyarê gav û dem be
Ji dîroka bextê min
Bersiv giha destê min
Ez dizanim ew çende
Seydaye hinermende
Hinerê wî boçîye ?
Ger nizanit gul kêye
Gula cotyar û pala
Van pismam û kurxala
Paqij dikin devîya
Nûjen dikin zevîya
Xoş mirovin mîna me
Nîşanin bo jîna me

Gundê Malta 1961

XEYALA BÊ TÎRS Û REV

Çi hişyar û çî xewda
Min carekê xo berda
Min dî gulê ji wêve
Xoş dimeşî bi rêve
Cilê sipî li berda
Xemla zêrîn bi serda
Dîtinawê ez hejandim
Ji dil û can vejandim
Hêzê vîna dilberê
Cergê min îna derê
Tîr avêtin ji çava
Agir berda hinava
Gulê hat û silav kir
Dinya tijî gulav kir
Gava ku min silav da
Dême gulê xunav da
Xoş xelate xudê da
Wek wê nîne dinê da
Taca hiner li ser ser
Ez rawestam li hember

Şepale wek gula geş
Ez xulamê çavên reş
Min dest havêt destê wê
Xo havête bextê wê
Ez demê çome desta
Ava Hîzıl raweta
Min ji gula ew gule
Kakila sebra dile
Evîna me livlivî
Bihara dilan bişkivî
Gul ji gulê dibarin
Paxil sêv û hinarin
Baxê hinar û sêva
Evîn nûsaye pêva
Awazan mil dane hev
Bi lez me dil dane hev
Got te çîye lawê pîr ?
Min gotê ey gula jîr
Tu bi sehim û nav û dengî
Gula mêrê çelengî
Kurê welatê te me
Min vexûne dem deme
Raste ez lawê pîrim
Lê di evînê jîrim

Evîna pîroz û pêt
Ma ew kîye ku ne vêt
Dermanê derdê bilbilan
Nîne ji xeyrî sorgulan
Hilm û bihna te jîne
Botanî pê vejîna
Lêv ji lêvan dimijin
Gul û bilbil dihejin
Pir hatin cin û melek
Ragirtin çerxa felek
Me hawîr melek û cin
Hezar hezar mêr û jin
Cot cot dihatin rêzê
Kes ji kes nakit bêzê
Pir pir law û perî bûn
Rêzbûn li ber derî bûn
Xoş dihatin civatê
Di gel xêr û xelatê
Heta ku nîvê şevê
Kesek nebû derkevê
Pîta vîna sorgula
Havêt cergê bilbila
Ahenga nîvê şevê

Kî kore ye gul nevê ?
Nêr û mê dibûn gelwaz
Hezar zincîr û perwaz
Di gel melek û cina
Suhbeta mêr û jina
Pîroz kirin li me kar
Ne carek lê hezar car
Paqên gula rêz kirin
Ez û gul hembêz kirin
Gul bi gulê geş dibûn
Bilbil pê serxweş dibûn
Govend û hinerbazî
Hezar reng û awazî
Mey ji lêvan mijandin
Evîn li me şarandin
Ne xewne ez hişyarim
Bêhna gulê ez xarim
Gul û bilbil nivistin
Kulek di dil nehiştin
Merde hinermenda min
Tiştêk nema ne da min
Evînê em geş kirîn
Ji can û cendek kirîn

Kul û keser me derkir
Derdê xo çareserkir
Xeyalê ez firandim
Li nav stêra gerandim
Me xem neman di dil de
Stêra girtin govende
Di xeyala Gulê da
Ketme xêra Xudê da
Xeyala bê tirs û rev
Ax pa çiqas xoşe ev
Xewna şad û xemrevîn
Keyf û hiner û evîn

GUNDÊ MALTA
1961

EY KIÇA BAŞ GULBİHAR

Her tuyî zêrgula huner lê barî

Gulbihar

Her tuyî ew kanîka min jê vexwarî

Gulbihar

Ez ji dil dax û birînim tu çawayî

Gulbihar

Ma rewaye her bimînim vî awayî

Gulbihar

Ax ji destê çerxa gerdon xwar û xîçe

Gulbihar

Sed mixabin bo jîna min bê gul hîçe

Gulbihar

Min heye kovan dilek bo te şabaş

Gulbihar

Xoş xelate ger bizanî ey kiça baş

Gulbihar

Gundê Pîremerda

1962

WERE WERE

Were were şox û şengê
Te ez kuştim perî rengê
Erê gulê heta kengî ?

Heke raste evîndarî
Ji dil wek min birîndarî
Boçî hinde ne guhdarî ?

Were were sebra dila
Hey tac û nîşana mila
Janê da cergê bilbila

Bi wî dengê nerm û rewan
Awazê bilbil û kewan
Dil ji min bir gula ciwan

Ji awazê germ û zirav
Bibarîne misk û gulav
Belav bike pirs û silav

GULBIHAR Û KEW

Gulbihar :

Kew spêdê bixwîne
Her bixwîne her bixwîne
Tu awaza xoş bîne
Her bixwîne her bixwîne
Xelkê rake ji vê xewê
Bihare xew şirîne
Kewo heke tu difrî
Carek dî jî dizivrî
Bersiveka berkeftî
Bo vî dilê şikestî
Di gel xo bîne hey hawar
Ji wî lawê ne dîyar

Kew :

Haware gul haware
Haware hey haware
Qeb qeba min haware
Warê me her ew ware
Bihar ne ew bihare
Derdê me pir dijaware
Kewêt me jî belavin
Bê pirs û bê silavin

Qeb-qeb rabin ji xewê
Guh ne din vê rew rewê
Rew rewa tûle û tajî
Yê ne hosta bit najî
Qeb-qeb biharê bînin
Bûka Kurda bixemlînin
Qeb-qeb û hey qeb-qebû
Delîv hat û kes nebû
Ne bi destê min û te bû
Qeb-qeb û hey qeb-qebû
Ya me ne vîya eve bû
Qeb-qeb û hey qeb-qebû
Dergehê şadî vebû

Qe qe qe qe qe qe
qe qe qe qe qe
qe qe qe qe
qe qe qe
qe qe
qe
qex

EZ Û DİLBER

Mixabina vê jînê
Sotim derdê evînê
Ma ne bese şirînê ?
Were şirînê canê
Derxe ji dil vê janê
Bila her kes bizanê
Tenha tu yî Zîna min
Daxaza evîna min
Wêran ne ke jîna min
Ma boçî ye ev evîn ?
Jana wê ku ne bit jîn
Hey dilbera xemcivîn
Were gulê dilberê
Vê janê bîne derê
Bes bisoje cegerê
Dildarim dil birînim
Ne şaşim ez ne dînim
Ez nexoşê evînim
Duxtor tu yî xana min
Ji bo êş û jana min
Bighe ser min cana min

Tu yî derman û daxaz
Dilber tu yî tu yî naz
Ezim jar û belengaz
Nexoşim ez bê halim
Jivanê gula şepalim
Dinalim ax û heylê
Ma qey tu nakî meylê ?
Zînê şirînê leylê
Xwînê ji dil dirêjim
Neşêm rastî nebêjim
Çi bikim ziman dirêjim
Eve gelek ji mêje
Were gulê rast bêje
Şekir ji lêv birêje
Ava evîn livlivî
Baxê beden bişkivî
Boçî tu na bizivî ?
Qey ne bese delalê ?
Te ji min çîye hevalê ?
Heta kengî şepalê ?

*Ev şeş rêzik ji vehînana
Hozanvanê kurd Hafiz Mayî ne*

DENG Û HINERÊ GULBÎHARÊ

Xoş awazin germ û sazin xwezî xazin
Gulbihar

Nerm û azin caz û lazin noz û nazin
Gulbihar

Hin silavin bi gulavin hin xoşavin
Gulbihar

Têr bizavin tîr û davin pir belavin
Gulbihar

Zêr û zîvin têşt û şîvin hin paşîvin
Gulbihar

Pir evînin xemrevînin baş dipîvin
Gulbihar

Saz Welatin deşt û latin geş civatin
Gulbihar

Tirh û katin xoş xelatin bû me hatin
Gulbihar

Dil birîne pir evîne xoş bixwîne
Gulbihar

Evîn jîne tu bireşîne can derîne
Gulbihar

Bîr belavim sist û xavim xew li çavim
Gulbihar

Dax hinavim bê bizavim lave lavim
Gulbihar
Gêj û lalim wêran malim her dinalim
Gulbihar
Kale lawim bîr zelalim tim dikalim
Gulbihar
Ez ne bazim ne tolazim hiner bazim
Gulbihar
Belengazim ne fêlbazim ez gulxazim
Gulbihar
Hiner pîvim bê delîvim nîve nîvim
Gulbihar
Nîve nîvim xoş kirîvim baş dipîvim
Gulbihar

Bajarê Raniya

1964

BÎLBÎL JIVANÊ GULÊ YE

Ez bûme pîrêxemcivîn
Mest û bê hest û jêrnivîn
Hêşta jivanê gulê me

Evîna wê ez pîr kirim
Yekcar bê hiş û bîr kirim
Hêşta jivanê gulê me

Li dil vebûne sed birîn
Ji derdê wê gula şirîn
Hêşta jivanê gulê me

Hejar kirim , xembar kirim
Şaş û nezan û har kirim
Hêşta jivanê gulê me

Dilê xemgîn kir êş û jan
Agir berdaye dil û can
Hêşta jivanê gulê me

Sitem pir kir li min felek
Xistim dava çavên belek
Hêşta jivanê gulê me

Evînê ez varî kirim
Bê ol û çavtarî kirim
Hêşta jivanê gulê me

Hey zalimê bê bawerê
Pa kanê peymanê berê
Bilbil jivanê gulê ye

Nesax kirim , bê hal kirim
Enya kever bin çal kirim
Hêşta jivanê gulê me

JÎ EVÎNÊ NAREVÎN

Kur :

Dilberê dil revînê
Canê finda şevînê
Hatim baxê evînê

Kiç :

Tu ser çavê min hatî
Rojê li min hilatî
Xêr û bêr û xelatî

Kur :

Tu dilberek aqilî
Ser bextê min kakilî
Evîna te da dilî

Kiç :

Evîna me da denge
Pesnê evîn sed renge
Çax bû lî me d`rengê

Kur :

Lî vê nêçîr û ravê
Ez û tu ketîn davê
Evîn derçû ji tengavê

Kiç :

Ji evînê na revîn
Daxaza dilê hevîn
Heval were baxivîn

Kur :

Bi nîgar û binexşî
Tu nêrgiz û binefşî
Bû jîna min tu rewşî

Kiç :

Ez gulim herdem bûkim
Ber dilê te biçûkim
Were peymanê nûkim

Kur :

Çav û dil û destê min
Bû gula ser textê min
Spîtahîya bextê min

Kiç :

Bes bixwîne navê min
Hey bînahîya çavê min
Pêtê da hinavê min

Kur :

Me bişîreta seyda kir
Wek bilbilê şeyda kir
Gula corî peyda kir

Kiç :

Lawka mala te ava
Dil dixazî ser çava

Birengê bûk û zava

Kur û kiç :

Em duxtor -zanê hevîn

Gewherê canê hevîn

Herdu dermanê hevîn

BAWER BÎKE

Bawer bike ev saleke
Jîn û mirin nik min yeke
Rabe gulê biskan şeke
Çerx zivirî hat feleke
Vê delîvê ji dest neke
Ez xulamê xo berevke
Evîngêhê li min veke
Ne bêje eger û heke
Jîn kurte , şev û rojeke
Ger piçeke ger geleke
Ez şikestî me, min ji bîr veke
Ez bê kesim min ji bîr neke

EZ DİZANİM TU ÇENDÎ

Ne kurtî û ne bilindî
Şox û şepal û rindî
Kaniya xoşav û qendî
Dermanê hemî derdî
Wêrek û aqilmendî
Zîrek û hinermendî
Ser bextê min tu merdî
Rewşa gund û govendî
Ez dizanim tu çendî

DİL JÎ MÎN BÎR

Vê yarkujê tîrek weşand
Hinav û dil pê herişand
Agir bi ser da lê reşand
Sed bîr û bawer helweşand
Hawar li min dil bir ji min
Dilek nema ku nelivand
Kesek nema wê necivand
Bivîna xo wê nenivand
Wê dil ji pîran jî revand
Hawar li min dil bir ji min
Perde nema wê neditand
Sofî ji kûncê zivirand
Ji ser û dil îman firand
Wek Botanî ew jî xirand
Hawar li min dil bir ji min

Gundê Malta 1961

YA REB TE BO KÊ HÊLAYE

Şoxek îro li min peyda bû
Zîna Welatê Kurda bû
Ya reb te bû kê hêlaye ?

Ken û şadî ser lêva bû
Baxê hinar û sêva bû
Ya reb te bû kê hêlaye ?

Gula hemî sorgula bû
Dosta hemî bilbila bû
Ya reb te bû kê hêlaye ?

Zuleyxa bû Zuleyxa bû
Çenda bêjî her hêja bû
Ya reb te bû kê hêlaye ?

Gundê Malta 1961

ZĪMANÊ KURDI

Heta kengî heta kengî
Nezan û dîl xembar bîn
Me dil pir bit ji kuvana
Bê çar û bê kes û jar bîn
Bextê me wek rûyê dujmin
Heta kengî hosa reş bit
Heta kengî heta kengî

Tinê ev millet biheş bit
Ji bo pêşvebirina ziman
Evro hene hezar dergeh
Eger bawer nekin ji min
Dişem bînim hezar belge
Ji gazindan me dil pîrbû
Birîn derbûn li ser sîne
Eger bêjim , hene bêjin
Ev gêje ev dîne
Hezar derdên giran hene
Can ji cendek deranîn
Ji wan çendek hene dijwar
Nikarim ez bidim zanîn

Ev zimanê têr û hêja
Wek dibînim eger wabit
Bê gomane hezar sal dî
Ji dijwarî rêzgar nabit
Dewlemende zimanê Kurd
Sax û rewan û her maye
Hezar sale bê sexbîre
Ji bo me ev ji ber maye
Dixwînim ez dibînim ez
Riste saz û têr gîyane
Kêmasîyek eger heye
Xudanê wî bê îmane

1973

DILISTAN

DÎWANA 2

PEŞGOTÎN

Helbestên vê dîwanê şeş netê "1" ,ewên dî di navbera 1976 û 1983 ê de hatine honandin û pir anîya wan di rojnama û govara da belav bûye .

Gelek bextewarim ku ev sê sale xortên me bi germî li "Şîn û Şadî" digerin û nabînin. Çiku piştî çapkirinê bi salekê li kitêbxanan hewbibû.

Lê bê guman ne ji ber xoşî û hêjabûna dîwanê hosa zû ji sûkê hew kirin, belku ji eşqa xwendîna zimanê kurdî.

Biraderê min Silêmanê Hacî xudanê kitêbxana Duhok ji pêrar ve çend carê bi name û telefonê ez heyda me ku ji kîs kitêbxana wî nivîsarên xwe bi çapê ra bighînim û "Şîn û Şadî" jî çapa duwem pêşkêş bikim. Ya rast ji Hevlêr jî name ji min re dihatin her dîsa ev daxwaz ji min di kirin. Vê handanê an jî van daxwazên dil vekir ne hema ez haykêş kirim ku lezê li çapkirina "Dilistan"ê bikim belku lezê li "Dibêjin" û "Pîra gerok" jî bikim. Çiku birastî jî bazara xwendîna zimanê me gerim û geşe .

Ew helbestên ku niha berdest û çapnekirî min hene , Sêzde ne , hemû paşmayên karwanê "Şîn û Şadî" ne û bê hemdê xwe paşve mane , an ma çîye eger bêjim ne diwêran bêne govendê, her weku di pêşgotina "Şîn û Şadî" de jî me bêhna vê gotinê jî anîye. Lê maçîye gelo eger ew jî delîva xwe bibînin û di gel birek din wek xwe qaçax û newêrek derkevîn meydanê , û di govenda gerim û geş de xwe hilavêjin ?

Eger çî ez li nêf koma millet de dijîm lê hînek ji xwendevanên me hez dikin bizanin Botanîkî ye û çî xwendîye û çend û çawa ? . Lê çiku min dest bi nivîsîna jînenigara xwe kirîye bi dirêjî ez dinvîsim, û ev pêşgotin ne cihê wê ye. Ca hema ezê bes despêka xwendîna xwe ji wan re dîyarkim, da bizanin ka çawa û kengî

dayka min ez danîme ber xwendinê; hîvîdarim ku rojekî ji rojan "biyografiya" mina entîke bidir_êjî bînin û bixwînin, da bizanin ka ez palewanam !!! an xirpome ?

Li Hezar û Nêhsed û Sê û Şeş, bibûm gulek nû bişkivî û geş. Dayka mina misilman, aşîqa dîn û îman. Ez birim ber xwendinê, ji bo karê dîn û dinê. Ber destê Melayê pîr, navê Xudê tim li bîr. Defterek anî vekir bi navê Xudê destpêkir. Dilê min pir pê xweş kir, xwendin li min kir şekir.

Seydayê Heştî salî, ji pîrîtî dinalî. Miha Heftê an Heştê, rojekê hat ji deştê, hat û kete ser piştê, Xudê rêkir behiştê. Babê minê dil bi kul, du bistên wî bibûn çil. Tirsê Romê hêj li dil, barê revê li ser mil. Navê wî Ahmê Temer, xwarma wî qehir û keder. Bê mal û aşîq mêvan, erê û belê ser lêvan. Ez rêkirim "Sêgirka" paytextê mar û mişka. Mala Mîro avabû, avabû xweş avabû. Mîro rewşa mêra bû, nimûnê camêra bû. Bixwe vexwe rewabû, tekya şev û roja bû. Bijî "Sebrokê" malê, hê berî nivê salê. Qurana xwe nivî kir, ji Seyd_ayî hîvî kir, go me hînke nivîsê, xêre Xudê bin_vîsê. Seydayê Xudê koştî, Kar bazbend û nivîştî. Aşîq mirîşk û qiroş, dem û gavê şer firoş. hema bi nav mela bû, rastî derd û bela bû. Çav li hêk û sabonê, heta roja rabûnê. Dersên tirsê digotin bê agir em disotin. Ewî Xudê nehiştî, dar feleqe li destî. Her hejand û rahejand, heta jê hat ve_weşand, patik li min herişand, dilê min pê leri_zand, wî dil bi kes ne disot, dar rakir û hat û got : "Hey kurê wî seyê pîs, kê dît mizgeft û niv_îs ?. Nivîs ne karê meye, dîyanet Tu hatî nivê Quranê, pa xelatê me kanê ?".

Ez rateqandim her çû, xwendina min ji min çû. Rast û rê çûme bajêr, mekteb û mizgeft û dêr. Du sal û Sê heyîv temam. Li malên nasan dimam. Ez giham rêza Çarê, nexwezî min wê biharê. Min xwe_ndina xwe hêla, ji nû ketim ber pêla. Bê çare û

derbider, derdê welat kete ser. Ji eşqa welatxa_nê, min xwe berda meydanê.

Ew rojek û eve du. Min xêr û xweşî ji xwe nedî. Lê ne ew xêr û xweşîya ku hûn hizir dikin.. Ji destûra ezê bêjim : Xweşîya jînê diravê perî û xanim û meyxaneyê min nedîye, Eger geşt û seyran û tenahîye dîsa li min heram bit her wekû koştê berazê boz li Sofî Simo heram. Lê eger xweşîya jînê hejê kirina xebat û kêferata rast û paqije, eger xemdariya ji bona welate, ez kesê ji xwe kêfxwestir û bextiyartir nabînim.. Bawer bikin heta berî mehekê jî min ne dizanî "Dîsko" çîye!. Eger çî min li ser sîng û berî bedenên xanim û zerî esmeran dixwend jî, lê min dîgo qey "Dîsko" kiras firoşe !.

* Qîzno...Lawno, herdem haş û şadbin , da hon tam û bêhna xweşîya jînê bizanin. Çikû kesê neh_aş û şadbit bikêrî xebatê jî nayê. Hergiz xeman ji xwe ra çênekin, jibil xema mîlet û welat û mirovanetîya dinyayê. Nebêjin jî "Ma dinya ji bo çîye"?. Ji kesra nemaye û madem her mirin madem her mirin heye hema çawa biqedit başe..Îro çû heta sibe "Xudê Kerîme" kî dimre û kî dimîne!!.. Hema kê deyka me bir ew babê meye û bihêlin bi hîvya Xudê ve. Ev gotnokên henê şev û roj ji de_vê xelkê me derdikevin. Bê guman wijdankuj û zî_yan bexşin, çikû germîya dil sar dikin. mîletê me pê sist û xav dikin. Bihna Xudê jî her wekî Şêx û melayên me dibêjin, ya kurt û teng Sed zar sale.

* Dinya her dinya caraye, her avaye û yara kesê azaye. Bes di hizra kesê qels û revûk de wêran û wergeraye. Eger çî kesê qels û revrevok ne wek kesê keys perês kurê roja xweye, lêpa ji rîya xwe derçûye. Ma ne mixabine gelo ku mirovjî rê û rêçkên amanca doza xwe varî bibit? An jî dest û dilê wî jê sar bibin?!. Bila ew dest û dil biri_zin û darizin. Çikû xuyaye ku bawerî bi xwe nem_

aye egera lawzî dibit ûsta sistîyê, lê hergiz nebûye û nabit varî bûn û vemana kesê lawaz û bê çare.

Dibêjin : (Mêrûyek ji xwe ra diçû, jê pirsîn:!
Tu bi kove diçî?, got ez diçime Hecê, gotinê :
Hey belengaza Xudê, tu dê çawa bi vê lawazîya
xwe ve biçî Hecê?", got: " Eger ji ber lawizîya
xwe negehim jî bila hema di rêya wê de bimrim".

DUHOK
1/1/1984

SEBRÎ BOTANÎ

(1) li sala 1965 ez li gondên "Qerehesen" başûrê Kerkok dimam û berî hingê û piştî hingê jî li devera Zaxo. Hingê ev şeş parçe û tibabek din jî li defterek biçûk da bûn. Piştî demekî min dî ku ew defteroka min nemaye. Êdî çikû ez di navbera van herda devera da diçûm û dihatim û li gelek gund û malan dimam min nekarî ez biza_nim li ku maye. Eger çî min ji "Bêzehê" û Zaxo dipirsî jî, lê get min hizir ne dikir ku li Kerkok mabit. Ta betra pêrar 1981 ji nişkêve navê "Şireka Botanî û Kerkok" ji devê nivîskarê kurd Seyda Abdulsetar Kazim derçû, yekser anî bîra min. Piştî ku ji hingêve min destê xo jê şostî. Yahê seyda...yahê.

DÎN ZANISTE

Bese dîdo
Ev ne dîne
Dîn xebate
Kêferate
Bo welate ,
Dîn zaniste
Ne faşiste ,
Qet metirse
Tim bipirse
Li nav kurda
Şar û gunda
Li govenda
Li serbana
Li berbana
Li koçk û sera
Li hemî dera
Xweş şîretin
Nihêletin
Zor bibhîze
Lez bilîze
Doza aloz
Bike bahoz
Bike hergiz
Berde Cengiz
Pênas dize
Îman size

PÊLDARÎM

Ezê rabim ezê rabim
Furat û Dicle û Zabim
Pêldarim ez , bê hêz nabim
Dilistana xwe bernadim
Dikim nakim jê têr nabim
Kepir û lîsên welatê xwe
Bi Parîsa Dîgûl nadim
Ne Xalidim , ne Cengizim
Ne mêrkujim , ne maldizim
Keko bizane min çi got
Kurmanciya rewan û rot
Xanî rist û ezê badim
Bi şîn û şadî dilşadim

ZENGİLÊ MÎN

Zenge zenge zengilê min
Vaye dîsa deng veda
Dengê doza miletê min
Dinya girt û berneda

* * *

Zenge zenga zengilê min
Xweş hawar û gazîye
Awaza vê zenge zengê
Ji ferhenga Qazîye

* * *

Her weku berq û biroskê
Xwe gihand çerxa felek
Sed û xweş bo vî dilê min
Ku min dî kurd boneyek

* * *

Lêxe lêxe zengilê min
Zengilê doza pîroz
Tu dil û canî , xweş nîşanî
Em didin peyman û soz

* * *

Peyman û soza mêrane
Geş dikin bihara me

Xebata qîz û lawane

Geş dikin Adara me

* * *

Sond bi wê rêça evîndar

Tim û tim têra diçin

Sond bi wê hizra pîroza

Norûzê jêra dikin

* * *

Taku mabin bê tenahî

Ev çîya û deşt û dol

Cejin û sersal dê bimînin

Her giz û nizim û melol

* * *

Ez ezînê em vehêlan

Ax ji derdê ez ezînê

Ez ezîna XANÎ gotî

Di çîroka MEM û ZÎNÊ

* * *

Lêpa kurdim serbilindim

Jîr û hişyar û lezim

Xweş kes û gernas û merdim

Dostê dostan her ezim

* * *

EZ HER EZİM

Ez her ezim , ez her ezim
Bawer bike ez her ezim
Çi dikî bike wek te kirî
Bibarîne xwîn û girî
Ez her ezim ez her ezim
Bawer bike ez her ezim
Çendî dikevim zîrek tirim
Bawer bike wêrek tirim
Xwe nakim dîlê keftinê
Nîşanim bo serkeftinê
Ez her evim ez her evim
Bawer bike ez her evim
Ger ku ji bona dilberê
Canê şirîn bêtin derê
Ez bi te ra nabim heval
Şîlû nakim ûla zelal
Ez her ezim ez her ezim
Bawer bike ez her ezim
Derdê giran hişyar kirim
Li hespê jînê siwar kirim
Xoşî xoşe ku ez bînim
Bûk ew bûke ez bixemlînim
Ez her ezim ez her ezim

Bawer bike ez her ezim
Ketîme ez ne revîme
Kawe nema ez mevî me
Xortê delal xo nasbike
Vê bo hevalan bas bike
Keça min û birayê te
Ewin rewşa çîyayê te
Çêtir ewîn ew şêr dilin
Kur şêrdilin, keç sorgulin
Şêr gul ji wan peydadibin
Wek Botanî şeyda dibin

*Min ev û "Zengilê min" li meha Adara 1979 ê
li mehrecana duwem ya şîra kurdî li Suleymanîyê
xwendin*

HER WAREKÎ BIHAREK

Her bijî bijî bijî
Dilistana me bijî
Dused sale diforî
Welato ez bigorî

* * *

Her bijî bijî bijî
Bijî azadî bijî
Serê me ji te tijî
Tu gelek ji me dûrî

* * *

Her bijî bijî bijî
Gulistana me bijî
Her warekî biharek
Pesar û jêr û jorî

* * *

Her bijî bijî bijî
Welato bijî bijî
Rengê alê ji te ye
Sipî û kesk û sorî

* * *

Her bijî bijî bijî
Mileto bijî bijî
Pilinge rabû serpê

Kurmanc û Lek û Lorî

* * *

Her bijî bijî bijî

Şerê azadî bijî

Xortên me rahêlanê

Dinya kotek û zorî

* * *

Her bijî bijî bijî

Aştîya cîhan bijî

Singê wê şîrka xwînê

Rengê eqîq û morî

* * *

Her bijî bijî bijî

Çeka destê min bijî

Aştî ku hat cîhanê

Çeka min lorî lorî

* * *

Her bijî bijî bijî

Hevalno bijî bijî

Destê xwe bide destê min

Ya bûrî bûrî bûrî

* * *

HEYHÊ

Gotê ji kengî ve ?
Got ji hingê ve
Ezê pêve
Her bi rê ve
Çûme û diçim
Gêj û pîr dibim
Heware keko
Rabe Çeko
Min xo winda kir
Heşa reşa hezar gunda
Li serê xo kir ,
Ya xo jî bi serê
Hezar gunda kir
Dil bi kul û janim
Bê nav û nîşanim
Tişteke ji xo nizamim
Şikestî me
Mişxetî me
Sitembarim
Gunehkarim
Fihêtkarim
Ji welat jî
Şermezarim

Bê pênasim
Xo nenasim
Çax û demim
Ne ji Ademim
Ji axa Kurdistanim
Dijminê faşîstanim
Êk bêjit êkê
Ne hêk ji mirîşkê
Ne mirîşk ji hêkê
Ez meymûnim
Kekê Şileymûnim
Darwîn dît û got û
Nivîsand
Ew gotina berî xo betalkir û
Şewitand

* * *

Hey hêêêêêê
Hezar hey hê .
Min xwe dît û
Rê windakir ,
Tarîxek nû min peydakir
Rê windame
Li Ewrûpa me

Li Bexda me
Keşkola xem û derda me
Xem kirim , pê difrim
Diçim Amed û Wanê
Mehabad û Batmanê
 Dikim çîrok
 Dikim dîrok
û.....

Jİ CERGA GULÊ

Ema nema hey lo delal tu delalî
Wile min go heçî roja tu ne li milî
Xopanê gundî, dêranê xanî
Li min maye xiruxalî

* * *

Hey lo delal ezê biseknim ber bi welat
Wile min go heçî bêjit ve delalê dilê te
Ezê heyîna mala babê xwe hat
Jêre bikim dîyarî û her bi xelat

* * *

Delê dilê mino vê baranê çike çike
Şirînê dilê mino dê tu rabe
Mehîne berde , ciwanîyê cilke
Ev welatê xerîban û xurbetê ye
Ji min re neke mal û milke

NIVANDÎNA SÊWÎYÊ PAŞBAVÎ

binve binve çavê minî
Sibe mêrî bi mal û jinî
Xudan dozek pir mezinî

Binve binve kirîv lo lo
Binve da tu zû mezinbî
Tu darka têr belçem bî
Tu sihka serê min bî

Binve binve kirîv lo lo
Baca welat hate ser me
Nedan û rev gelek şerme
Şekir belaş nayê ber me

Binve binve kirîv lo lo
Sal zivirî babo nehat
Xweş xweş dikir ceng û xebat
Kul û kovan li min werhat

Binve binve kirîv lo lo
Sal zivirî , nezivirî
Bi xwîna xwe rûmet kirî
Firî firî ew jî firî

Binve binve kirîv lo lo
Bavê te xizmeta gund kir
Xwe gorî rûmeta kurd kir
Serê min û te bilind kir

Binve binve kirîv lo lo

Kurê bavê wekî bazî
Bes bike hawar û gazî
Ha ha te dî nema Qazî
 Binve binve kirîv lo lo
Wî dabû ser rêça mêra
Li aşê felekê dihêra
 Binve binve kirîv lo lo
Dar û devî, rez û zevî
Ne wî berda û ne jî revî
Da tu ji navê xwe nekevî
 Binve binve kirîv lo lo
Evîndarê çîyayê mî bû
Şarezayê karê xwe bû
Pir aşiqê deyka te bû
 Binve binve kirîv lo lo
War û zevî endaz dikir
Ser û bin û evraz dikir
Karê xwe baş derbaz dikir
 Binve binve kirîv lo lo
Hayê bike, gixgix meke
Ezê bêjim, tu deng meke
Dilê dayka xwe teng meke
 Binve binve kirîv lo lo

Bese ji vê nûz û nazê
 Hayê hayê tu jî razê
 Mîna Kewê, mîna Qazê
 Binve binve kirîv lo lo
 Binve binve nîve şeve
 Ji dergûşê nederke ve
 Ya genc bo zarûka eve
 Binve binve kirîv lo lo
 Lorî lorî xweş awaze
 Dengê dadê mîna saze
 Delalê min tu jî raze
 Binve binve kirîv lo lo
 Kew nivistin, ker nivistin
 Hov û mirov tev nivistin
 Hişyarî paş xwe ve hiştin
 Tu jî binve kirîv lo lo
 Heke du car , heke sê car
 Te şîrê xwe, xwar û vexwar
 Dadê jî têr şîva xwe xwar
 Binve binve kirîv lo lo
 Dadê berê bêrîvan bû
 Dapîra te xweş mêvan bû
 Lorî lorî ser lêvan bû
 Binve binve kirîv lo lo

Xudayê min tu gavganî
 Te zakê min kir paşbavî
 Derdê welat ser vî çavî
 Binve binve kirîv lo lo
 Nevîçirkê Emê Gozê
 Bide min peyman û sozê
 Bijî bo vê tol û dozê
 Binve binve kirîv lo lo
 Dadê dadê li min xweş tê
 Şeva reş çû tava geş tê
 Li dijminan heşa reş tê
 Binve binve kirîv lo lo
 Çîya kirne wekî dojê
 Dilê dayka te disojê
 Tu yî mêrê paşerojê
 Binve binve kirîv lo lo
 Dayka te me mara digezim
 Dil sotî me lew bilezim
 Milet babe, dadê ezim
 Binve binve kirîv lo lo
 Rabû rabû dîsa rabû
 Çeço quto millet rabû
 Dilê dayka te bê şabû
 Binve binve kirîv lo lo

Bûka kurda şox û şenge
Çibkim qelen xwîn û cenge
Zû mezinbe bide denge
 Hingê nenive kirîv lo lo
Lez lez dibûrin dem û çax
Êdî nabêjim ax û ax
Herçî bûrî serê te sax
 Binve binve kirîv lo lo

Li rojnama "El İraq"

*hijmar (2408) rûpelê rewşenbîriya Kurdî
hatiye belav kirin*

AŞOPA FİRÛK

Dilberê ez daxwaz kirim
Dil xoş û serfiraz kirim
Bihara dilî xoş xemilî
Keremkir û hat vî milî
Bi wî zarê xweyê şirîn
Derman dikir zam û birîn
Aşûpê ez girtim birim
Ji cîhanê ez derkirim
Birim banî li esmanî
Bilbil hat û bilûr anî .
Doza mezin hat bîra min
Eşqa xwe berda xwîna min
Ji Behdîna çûm Şemdîna
Diçûm diçûm mîna dîna
Sed Sîpan û sed Metîna
Serdana sed Xec û Zîna
Me tif dikir çerxa felek
Cifat me bir burca belek

HAWARA XANÊ DÎMDÎM

Bi dengê te şirîna min
Belav dibit evîna min
Dil ji mine, deng ji te ye
Hizra mine li nik te ye
Her vehûnim hozana
Tu bike stran bo zozana
"Semîr" were awaz bike
"Fatim" were hawar bike
Bi wî dengê xweyê şewat
Bilorîne ji bo welat
Bike diyarî bo cotyara
Bo xemla wan dar û bara
Bike xencer bo rêncbera
Bo sêwî û derbidera
Neke ristik bo dilbera
Neke pesnê Pêxembera
Ger ew nebit ez bo çime
Evîndarim lêvenabim
Nebim zava tenanabim

*Li paşbenda rojnama "El Iraq"da
hijmar 26 Gulana 1979 belav bûye*

BIHARA KINÛJ

Ax ji derdê te evînê
Heta kengî negehînê ?
Çîroka dilbera pir şeng
Çima îro maye bê deng ?
Min her ewe pêk û medam
Ger biteqin hemî nekam
Sed Hitler û hezar Qeyser
Dilber ji dil naînider

* * *

Go: Tu mêrî an tu jinî ?
Firîşteyî an jî jinî ?
Min go heke jinim heke mêrim
Ji govana mişt û têrim
Ger ji mine ger ji te ye
Barê ketî li ber me ye
Serî rake temaşake
Kesê pîse dibên çake
Xoş bihara kinûjane
Kesê başe makejane
Wî hiş nema ji telqînê
Çav zivirî ji dûrbînê
Ji min diçin şirkê xwînê
Ji bo qelenê te şirînê

Derdu bela ji herdu rex
Behişta min kirin duxex
Şerme wila ev nekamî
Çi bo Şahî û çî bo Şamî
Lîs tepisî û hêlîn çeper
Nûjenkirin kîn û keder

Li paşko hejmar -18- 21/8/1978 belav bûye

PESNÊ METÎN

Dol û pesar û nizar
Hawîr hemî rez û dar
Şoxîya gir û mila
Bilbil dibêjin bila
Ez çî bêjim sêv û xox
An helza kesk û şox
Avên zelal û bi kef
Ji rengê zîv û sedef
Zîv û sedef têkelav
Dîtina xudê li ber çav
Li ser takên gulnaza
Çocuk dîkin tinaza
Reng û deng û awazin
Nêr û mê hev dixwazin
Her bilbilek gulzarek
Serxoş dibin bicarek
Bêhna misk û gulavê
Ber ruhniya wê tavê
Silav li fer silavê
Li zelaliya wê avê
Guh neda gotina dîna
Xo bigehîne Metîna
Ger tu pitir dixwazî
Zo hilkişe avrazî

Here berwarî bala
Cihê rênçber û pala
Şewq û evîn zevî ne
Bab û kur û nevî ne
Ger lawe ger jî pîre
Di kar da gurc û jîre
Zîrek û zehmetkêşin
Zikê qadê dikelêşin
Neqş û nîgar û zevîne
Îşq û şewq û evîne
Pesar û kend û kaşin
Kerxik birinc û maşin
Her bostekê sed keval
Hemî rengîn û delal
Her cihê çav gehiştê
Dike çîzê behiştê
Jinên xunas û şermîn
Romet bilind û nermîn
Delal û gewr û rindin
Kurdin rûmet bilindin
Dêm ji rengê xunavê
Ji waye eşqa tavê
Paldana ber sêbera

Otêla van rêncbera
Nêv çinar û spîndara
Cifata dost û yara
Gorî bim axa zêrîn
Çi bikim hawar û qêrîn

GULA ZÎZ

Boçî ey delal ?

Dîsa ev gul

Maye zîz ?!

Ew bihara geş xemilî

Dîsa li me

Kir Peyîz

* * *

Hiş û bîr û dil û can

Tev bi carek

Wê dizî

Te dî çawa dilo jaro

Beko ji ber alizî ?

Eve ez çûm jaro dilo

Pîrozkim

Sersala wê

Şabe ey dil

Min û xwe bike gorî

Bejin û bala wê

* * *

Nav û dengê doza gulê

Li cîhanê

Deng veda

Di govenda vê carê da...Namînin

Şa û Geda

BERSİVA GULBİHARÊ

Jarê ezê dil bi xemê
Ser te çi hat serê Memê
Were lawo tu serwerî
Evîna te ser vî serî
Bê te cîhan pir teng bûye
Evîn bê tam û reng bûye
Heyfe te ev baxçê gula
Hêlaye ji bo qehir û kula
Ez pîr kirim derd û xeman
Li me bûrîn sal û zeman
Çocuk ji baxê me revîn
Gava zanîn ma bê evîn
Çocuk û şalol û bilbilin
Bo min û te dil bikulin
Gulbiharê evîn divêt
Evîn eve ku yar bihêt
Her ku hatî ez nûjenim
Bi naz û awaz û kenim
Lezke were vê teniştê
Vî welatê wek behiştê
Jaro evîndaro Memo
Bê guneho, dil bi xemo
Were bo min çav û dil be

Ez bo te bim, tu bo min be
Were lawê bejin zirav
Hêlîn xoşe ez û tu linav
Gul û bilbil peyda bûye
Bila besbin jan û keser
Ez naxwazim zêr û zeber
Ewrê xêrê bibarîne
Agrê evînê bişarîne
Sundxwarîme heta heme
Gulbihara jîna te me

ZEVÎ LI MÎN ZIVIRÎ

Ez mirovek cotyarim
Evroke bextiyarim
Fêr û şêr û çelengim
Evro bi nav û dengim
Zevî li min zivirî
Min jê xwar û pê kirî
Sitema reş nema çû
Çaxê derd û xema çû
Bi xebata milê min
Bi vîyana dilê min
Mala min ne valaye
Evro roja pala ye
Xudan jin û zarokim
Ji devera Dihokim
Zarok belaş dixwînin
Xêr û xweşîyê dibînin
Yekîtîya cotyara
Armanca dost û yara
Em zîrek gernasîn
Rêça xo baş dinasîn
Rêça me Azadîye
Geş fenera şadîye
Karê me tim xebate
Bo millet û welate

Duhok 14/1/1976

*Li govara Rewşenbîrî nû
hejmar 53-1976 belav bûye*

MÊVANDARÎ

Xuharzîya min çelenge
Delal û şox û şenge
Ne Turke û ne Soriye
Nijad Kurde û Toriye
Êvareka dereng bû
Girar binav û deng bû
Ez çûbûme mala wê
Xulam bejin û bala wê ?
Li halê min ne pirsî
Nego rûne ser kursî
Ez rûniştîm ser erdê
Du sê saet li bendê
Bûrî bûrî kî bûrî ?
Hat û çû xanima Torî
Min gotê ey xarzî
Go xalo tu çi dixwazî
Min gotê li min derenge
Go şîva me heft renga .
Paşê ew şîva heft reng
Li min kir nan û kereng

GELO KANÊ GULDANA MÎN?

Gulbihar bû di xewnê da
Dilê xemgîn serek lê da
Te digo nexşê lil û pere
An jî bûke di xemlê da
Bi wan çavên xumarî got :
Me ne nehêle di şermê da
Perda şermê bidirîne
Navbera Qeys û Leylê da
Simbêl giha cotê sêva
Gul û bilbil di keyfê da
Serxweş kirim maç û mirça
Tiştek nema bin perdê da
Bilbil firî ser guldanê
Hişyar dibûm wê beynê da
Xewnek xweş û xemrevîn bû
Min digo ezê di behiştê da
Min çav vekir temaşê kir
Min dî ezê di şikeftê da
Gelo kanê guldana min ?
Dîsa hiştim di qehrê da
Ey dil here bi hişyarî
Bes bimîne di beynê da

*Li govara "Rexşenbîrî nû" da
hejmar 77, sala 1979 belav bûye*

BINVÎSE

Xezalê hilo hilo
Li gel Şahîn û Silo
Mîna Şîlan û Zînê
Bajû kerwanê jînê
Dîn û dewlet geleme
Nezanîn derd û xeme
Bixwîne ez xulamê
Xezalê berxa Mamê
Bêje bijî serbestî
Tehle jîna bindestî
Hêjayê hayê hayê
Bê zehmet xoşî nayê
Avake warê tu lê
Nivîskarê û aqilê
Bixaze ya tu dixazî
Bike hawar û gazî
Li nav bazar û gunda
Li welatê me kurda
Xezalê hilî hilî
Binvîse ya li vî dilî
Bi wî zimanê şirîn
Derman bike sed birîn
Mil bi milê gundîya
Geşke govenda çîya
Hawarke welat welat
Serû mal bo te xelat
Hilde ala wekhevî
Keçê da tu serkevî

*Li paşbenda Rojnama "El Îraq" da
hijmara 37 sala 1980 belav bûye*

RONAK XANIM

Gelek dorî tu ji vî warî
Te nabînim, tu dijwarî
Ez rûndika dibarînim
Min nexwarî nevexwarî

* * *

Ji dor hat nav û dengê te
Me nedî nexş û rengê te
Qenc û xirab tu ronakî
Pîrozin xişil û bergê te

* * *

Te barandin gul û gulzar
Payîza dil te kir Bihar
Bi navê te tîm û diçim
Li vî warê melûl û jar

* * *

Dizanim tu çî ferhengî
Çî neqş û nîşan û dengî
Şirîn peyvî, bilind Heyvî
Evîn û aşî û cengî

* * *

Rojek bexşî, Îdolojî
Grim û geşî wek tîrojî
Ez aşiqê te me rûnak
Tu dijminê me disojî

* * *

Te nadim ez bi Furqanê
Xorta dil û delîv danê
Xelatû ka Nubil çîye ?
Ku ronak hate meydanê

* * *

Li meydanê Feylesofî
Te dîn kirin Şêx û Sofî
Beg û Cengiz ketin tayê
Dikin hawar tu Misqofî

* * *

Cegerxwîno meke zarî
Êdî ne bêkes û jarî
Şewqa te da deşt û çîya
Serê pêlê giha warî

* * *

Seyda ejî evîndarim
Dil bikul û birîndarim
Bi Kurmancî dilorînim
Li cem Cengiz gunehkarim.

* * *

*Paşbenda Rojnama "El İraq" da
hijmar 44 sala 1981 belav bûye*

EZ Û ŞIVAN Û AYETOK

Awaz peyman û soze
Çep û çîz û bahoze
Nevîçirka Cegerxwîn
Bûka çîyayê pîroze

* * *

Huner çek û çepere
Şev û roj here were
Karê me kurda eve
Xebat û keyf û şere

* * *

Şivano lêxe lêxe
Derdê dilan derêxe
Kiç û kur evîndarin
Govendê xweş hilêxe

* * *

Gazîya te ji dil tê
Ji govanên di kul tê
Beko Meko dê çikin
Piştî reşê rewşen tê

* + *

Şivano hayê hayê
Me dîsa xwe berdayê
Îro roja xebatê
Kêferata dinyayê

* * *

Huner bikin ûl ceng
Dest bi dest û lek bi lek
Guhmedin rast û çepê
Me dil hemû kirin yek

* * *

Bi mûzîkê belavkin
Car car li me silavkin
Dilistanê war bi war
Bi awazan gulavkin

* * *

Gazî bikin war biwar
Hevbînin car bi car
Van şîretên pir hêja
Jibîr nekin hey hawar

* * *

(şildim bildim) qerqêşe
Gazîya te birewşe
Hat ser rûbarê mezin
Dijmin çi bikin bê tewşe

* * *

Peyv û deng û awazin
Ceng û leyz û tenazin
Bêhna êşqê ji çîyay tê
Doza pîroz dixwazin

* * *

Çi şivan çî bêrîvan
Ji vir heta Êrîvan
Gund û bajar û çîya
Hemî bûne nêçîrvan
Qeşebû hey qeşebû
(ayetoka) heznakin

* * *

Rê dûre delîv tenge
Huner evîn û cenge
Şivano bêje bêje
Êvare li me direnge

AŞOPA MIROVÊ SÎTEMKAR

Ezim zana û navdar
Ezim hêja û nazdar
Dinya li jêr darê mine
Her kes li bin barê mine
Mîrê Mîran her ezim
Şêrê limeydan ezim
Bi hêz û deng û navim
Axayê bej û avim
Pir pir xulam û perî
Rawestîne li ber derî
Hemî guhdar û çakin
Dilovan û dil pakin
Ez çi bêjim guhdarin
Ji bo min pesindarin
Hingî gava paştire
Pergala min baştire
Bi her kesî diwêrim
Serê dijok dihêrim
Dixwazim hê çêtir bit
Darê min dirêjtir bit

DENGİR

Dengirê bêje bêje
Derdê dilan verêje
Dengir dengir ferhenga zimanê min
Dengir dengir deng xan û manê min
Dengir dengir deholâ çîyayê min
Dengir dengir hişyarke birayê min
Dengir dengir kasêta te zêrîne
Dengir dengir tev hunera dêrîne
Dengir dengir dengê me xoş belavke
Dengir dengir li hemî kurda silavke
Dengir dengir tu dengê dapîra min
Dengir dengir tu arama bîra min
Dengir dengir şev û roj bistirîne
Dengir dengir cergê dijmin derîne
Dengir dengir belavke pîrsa pîroz
Dengir dengir xoşke siroda Nûroz

HUNER Û MUZIK

Li me xoş hat zayîna te
Em dixwazin mayîna te
Me hîvîye ji lawan jî
Werar bikin dayîna te

* * *

Bijî kesê tu saz kirî
Têr huner û awaz kirî
Pîr û ciwan pê şa kirî
Botanî serfiraz kirî

* * *

Dem û dil malê xwe
Hogir û hem hevalê xwe
Bikin xulam ji bona
Hunerê bav û kalê xwe

* * *

Gula corî li hêvîya we ye
Çare nîne her ya we ye
Vê dizanin ji lew evro
Ev reş reş bela li pêşya we ye

* * *

Huner û mûzik ji min bûrî
Hat û çû welatê jorî
Ji bo qîz û lawên hêja
Beşîrê min babo gorî

DÎSA HEYHÊ

Heyhê gidîno heyhê

Gu bidin vê agehê

Bej û av û xakim ez

Dayka mêrê çakim ez

Singê min kirne dozex

Agir û xwîn û kelex

Sondê dixom bi laleş

Bi sed hezar berê reş

Ji kevin da heme ez

Dilistana we me ez

Heyhê dîsanê heyhê

Han û hawar û heyhê

Mem aşiqe Zîn divê

Zîna delal xwîn divê

Ha Çeto ha Çetı

Topa xudê vêketo

Hatî bêjit ne hatî

Şirimke ji vî welatî

Hemî ji des we derket

Hawar li min ka romet?!

Romet eger we maye

Ceng dîlana Mêraye

Deng hildin û hildêri

"Ayat mayat"vehêrin

Şox û şenga we me lo
Min bistînin ji (...)
 Zînê tu bêje Memo
 Rindê tu bêje Remo
Temo jî mîna Eysê
Silo jî wek binefşê
 Hawarê zo bigehînin
 Bersivê zotir bînin
Çi paleyê karkerî
Çi lawê Danişgehî
 Zîrek û hem xogir bin
 Xoş heval û hogir bin
Bixebitin gerim û geş
Tev Qîz û xortên keleş
 Sundê dixum dîsanê
 Bi Nûroz û Nîsanê
Îro ez barê piştim
Dijmin bişkê behiştim

*Li paşbenda Rojnama "El Îraq"
hijmar 45 sala 1981 belav bûye*

ŞÊX Û AYETÊN ROM Û ECEM

Aşiqan perde dirandin çep û rast
Name li pê namê dişandin çep û rast
Peyk û mizgînî dihatin pêl û pêl
Bi awazek nû sitrandin çep û rast
Cotyar û rênçber û palan şev û roj
Ji devê hev direvandin çep û rast
Şilîpan dihatin meydanê kit û cot
Wek bazan şeper şeqandin çep û rast
Taku ên wek me tiral jî şev û roj
Li govendê xwe hejandin çep û rast
Xorşîd û Şêr û Şahînan rahêlanê
Kojik û çeper şikandin çep û rast
Xweş dixwendin qeqebû hey qeqebû
Kafir li xwînê kefizandin çep û rast
Hem ji xo jî pê kinojî wan egîdan
Bi mêranî xûn rijandin çep û rast
Xwe kirin haveynê vê işiq û evînê
Do û daxwaz pê meyandin çep û rast
Evîndarin can û dil dan dilistanê
Tevna wek jînek nû raçandin çep û rast
Tirs û lerza vê xebat û kêferatê
Beg û dijmin lerizandin çep û rast
Xweperistan ev ser ew ser leyîstin

Xwe bi Dolara werimandin çep û rast
Şarezanin Cendirmên çax û zamanin
Mala kurda setimandin çep û rast
Wan jî wek bab û bapîran şev û roj
Gunê Cengiz gemirandin çep û rast
Li meyxanan çiryoy çryo, kerafî bit ezbenî
Xwîna jaran firfirandin çep û rast
Tîqtîqa koçk û dîwana wek lêvokan
Tirlim tirlim xwe kenandin çep û rast
Tovê rik û kerb û kîna reş reşandin
Di welatê me de çandin çep û rast
Mê Gamêşe ku hema te kir ihim
Serê te û babê te jî firandin çep û rast
Ku hema tirek te kir çûn gotinê
Hey heware top teqandin çep û rast
Gav û dem tên û diçin mîna Beko
"Ehlen we sehlen" xwe çemandin çeo û rast
Ew dizanin çend û çend berdan dinê
Li xopana Ewropayê rateqandin çep û rast
Li zîndanê çep û tarî ew dizanin
Çend û çawa xilik rizandin çep û rast
Bûk û zavan bi melûlî li jivanan
Çav li vê rê qerimandin çep û rast

Bê salox man tev bi carek pirs û bersiv
 Di seran de perçiqandin çep û rast
 Ji warên bab û bapîran zarûzîç
 Bi darê zorê pijikandin çep û rast
 Hov û dehbên vê cîhanê bi garanî
 Li şona wan lîs lîsandin çep û rast
 Ev hemû derd û xem û zor û sitem
 Dijminan li me barandin çep û rast
 Sofî Şêx û Mela sed bismila
 Bi ayat û selewata nixumandin çep û rast
 Aferîn bo xudênasan aferîn
 Gunehên xwe pê dawêşandin çep û rast
 Kirne gova har û dîna ev welat
 Şaşik li lingê me alandin çep û rast
 Hiş û hîvî di me da kuştin hey hawar
 Vê (....) tev xesandin çep û rast
 Birbir ji rê varî kirin Şêx û Mela
 Ser û dil bi ayatan xetimandin çep û rast
 Ew sitema dijmin dîkin mirîyan ji xew
 hişyar dîkin
 Her tenê em pê nivandin çep û rast
 Ev çep û rastên ku megotin çep û rast
 Yek yek tarêxê nivîsandin çep û rast

FERHENGOK

Wergêr

A

- Alizî : qurmiçî , li hev aliye
Alandî : pêçandî
Awaz : newa , aheng

B

- Bahoz : ba û baran û bagera xurt
Banandî : afrandî
Bazbend : bazing
Berhev : komkirin
Beyar : erdê zevî yê ne hatî kêlan
Bezîrbû : windabû
Berûvajî : xwehir û vîç
Berav : qeraxê avê , kêleka avê
Bêzeh : navê gundekê ye nêzîkî bajarê Zaxo
Bîrsî : birçî
Bîr : hizir
Biriştin : pijandin
Bisojin : bişewitînin
Bive : tehlîke (zimanê zarokan)
Bizdîya : tîrsîya
Bişavtin : helandin
Bîbok : reşka çavî

C

- Cas û loz : nazik û hilî
Ceng : şer
Ciwana : rind , xweşik , spehî
Codî : çîyayeke li beramber bajarê Cızîrê
Colêt : navê kiça ne li ba filhan dîkin
Cûbar : çemekê biçûk

Ç

- Çeleng : jêhatî , jîr
Çepel : geleş , ne pak
Çavenêrim : li hêvîyê me
Çewt : xelet , ne rast

Çirmisî : qurmiçî, sistbû
Çiryû : noş
Çîz : bê minet

D

Debeng : bê hiş , ehmeq
Delîv : firset
Dem-demî : geveze , yê pir diaxive
Dibit : dost , birader
Dengir : teyib
Divîya : dixwest
Dirav : pere
Dijok : muhalefet , li hember
Dibend : du bend
Dîlan : dawet , şahî
Dişêm : dikarim
Dîtra rojê: roja paştir
Dozex : strî , kelem

E

Elem : êş
Esîr : dîl , bindest
Evro : îro
Ezbenî : (boy hirmeta mezinkê tê gotin"ez xulam"

F

Fêlbaz : hîleker , cexelker
Fihêt : şerm
Find : çira
Fincan : pîyale , kopê qehwê

G

Gazî kirê : banî kirê
Gernas : mêrxas
Girov : delîl , isbat
Gewher : mirarî

H

Har kirin	: dîнове kirin
Haveyn	: jîna xweş
Here nik	: here cem
Heriftin	: xirakirin , rûxandin
Hergîz	: hemîşe , her dem
Hew	: qedîya , xilas
Hêlan	: hiştin
Hilo	: rabe
Hindav	: raser
Hiştin	: hêlan
Hosa	: holê , weha , wilo
Hoser	: navê gundkê ye nêzîkî bajarê Cizîrê

J

Jan	: êş
Jar	: reben , hejar

K

Kaş	: cihê bilind (evraziya çîyan an giran)
Kavil	: wêran
Keval	: tavle
Kesîre	: westîya
Kever	: sipî (ji anya vekirî ra tê gotin)
Kêferat	: xebat û zehmetên dijwar
Kinoj	: tima , destgirtî
Kiz	: melûl , xemgîn , têkçûy
Koledar	: zordar
Kovan	: keser , derd , kul
Kuzirî	: şewitî (şewtandina serê tiştî)

M

Melûl	: xembar
Meylê	: bo alîkî , ji alîyekê ra
Mezaxandin	: xerc , serifkirin
Mij	: tem
Misk	: gulav

Mişt : gelek , pir
Mişext : derbider , muhacir
Mîna : weka

N

Navdar : naudeng
Nerm û newan : zimanê xweş
Nependî : veşartî
Nesax : nexweş
Nesrîn : navê gulekê ye
Newêr : tirsonek
Neyar : dujmin
Nêza : birça , birsa
Nêrgiz : navê gulekê ye
Nivand : razand
Nik : cem
Nihêlet : (nihêletê min ji mirovê qels diçê)
Norî morî: Norîserokê Îraqê yê berê (Norî Seîd)

O

Ol : dîn , ayîn

P

Pê : ling
Pêl : pêlê avê
Poşim : vexum
Puyte : xem jê kirin

Q

Qelen : next , perê mehrê
Qelsemêr : lawaz , mirovê bê hêz
Qend : ava şirîn
Qeşmer : tiranek , henekçî
Qeyd : bend
Qiral : Şah
Qirêj : lewitî , pîs , qilêr

R

Raçand	: raxist
Rapêçe	: bipêçe , rayêxe
Rewa	: rastî
Rêl	: mêşe , dar û bar
Rîhan	: navê giyakê ye (bihin xweşe)

S

Sava	: zarokên biçûk
Semyan	: mal û hal , serwet
Serdar	: mirovê mezin
Serçemandî:	serşor , bê hirs
Serwer	: dewlemend
Setimandin:	xirabkirin , wêrankirin
Seher	: berê sibê (ji berî tav derkeve)
Sêwîke	: spîke
Sitem	: zordest
Solav	: tavgeh
Sotî	: şewitî
Spehî	: rind , xweşik , ciwan

Ş

Şadî	: xweşî , kêfxweşî
Şane	: şana hingivî
Şepal	: şêrê mê
Şengedar	: dara xweşik
Şeqil	: mor , eser
Şêxadî	: Şêx Haron (navê pêxemberê Êzdîya ye)
Şilx	: hingivê ku li ser şana komdibe
Şîyan	: karîbûn , îmkan , taqet

T

Tazî	: bê cil
Teht	: tat , zinar , kevrê mezin
Temaşakin	: lê binêrin , lê feke
Ten tene	: dekor , xaşbûn

Tepisî : hirifî , hilweşîya , roxa
Têperîn : derbazbûn , jê bihurîn
Tibab : gelek , pir
Tim : her dem , her çax
Tiral : xemsar
Tijî : dagirtî
Tilisim : cado , sibir
Tiv-tivî : dengê mêşan
Tîzab : asîd , ava tîjav , ava kîmyawî

V

Vajî : xwehir , ne rast
Varî : veqetandin ,
Vehêrim : hûrdikim
Vehîne : rêzkirina morîyan
Vema : temirî , vemirî
Verestî : jê xilasbûy
Veweşand : şelpandê , rakêşand
Vêkra : hevra
Vîna : ji evînê tê

X

Xap : bê bext
Xetîr : meşxela agir
Xeyal : endîşe
Xirand : xapand
Xol : (toza li ber agir dimîne)
Xopan : wêran
Xunav : xwîsar(ava li ser gula dimîne),şewnem

W

Wêr : kesê diwêre , ne tirsonek
Weral : afrandin , pêşketin

Z

Zak : ji dayikûn , ferqizandin
Zerkeş : nexşandin bi zêr
Zîquzîr : (dengê leyistokeka zarokane)

NAVEROK

PÊŞGOTÎNA WEGERÎ.....	1
PÊGOTÎNA ŞÎN Û ŞADÎ	9
DÎLO JARO.....	16
EVÎNA PÎROZ.....	17
LÎ BER DENGÊ DEHOLA KURD.....	18
GULBÎHAR Û MÊŞA HÎNGVÎNÎ.....	20
GULBÎHAR Û BÎLBÎL.....	23
BÎBÎN GORÎ TE GULNAZÊ.....	25
STRANA GULBÎHARÊ.....	26
HER ERÊ ME.....	27
MÊR Û QELSEMÊR.....	29
ME GO BELKÎ.....	30
HER EVÎDARÊ CARANÎM.....	31
EZ Û DAPÎROŞK.....	32
GAZÎNDEK JÎ DÎLBERÊ	34
FELEK DESTE.....	35
NÛROZ CEJNA KURDA YE.....	37
ÇOTYAR Û ZEVI	39
VÎYANA MÎLETÊ MÎN.....	41
YARA NAZENÎN.....	43
BÎHARA WELATÊ MÎN	44
ÇAVENÊRÎM.....	45
ŞÎVAN.....	46
BEXTÊ VAJÎ.....	48
KIÇÊ GULÊ KAMÎZGÎNÎ.....	50
RABE SER XO EZ GORÎ.....	52
ZÊRÊ BÊ XÊR.....	55
VAN KESAN BÎNASÎN.....	56
MÎN BÎ ÇAVÊ MÎN BÎBÎNE.....	57
BO DÎNDARÊ XWÎNMÎJ.....	59
GOVARA BÎRAYÎ.....	60
EZ GULÎM TU GULÇÎNÎ.....	61
GULBÎHAR Û KOTÎR.....	62
GER NE WÎLO BÎM.....	67
PEYMAN.....	68

EY KİÇA KURD.....	70
GULA EVÎNA MÎN	71
PÎRA ŞÎRETVAN.....	72
GULBÎHAR Û XALXALOK.....	78
XÎYALA BÊ TÎRS Û REV.....	81
EY KİÇA KURD GULBÎHAR.....	86
WERE WERE.....	87
GULBÎHAR Û KEW.....	88
EZ Û DÎLBER.....	90
DENG Û HÎNERÊ GULBÎHARÊ.....	92
BÎLBÎL JÎVANÊ GULÊ YE.....	94
JÎ EVÎNÊ NAREVÎN	96
BAWER BÎKE.....	99
EZ DÎZANÎM TU ÇENDÎ.....	100
DÎL JÎ MÎN BÎR.....	101
YA REB TE BO KÊ HÊLAYE	102
ZÎMANÊ KURDÎ.....	105
PÊŞGOTÎNA DÎWANA DÎLÎSTAN.....	106
DÎN ZANÎSTE.....	100
PÊLDARÎM.....	111
ZENGÎLÊ MÎN.....	112
EZ HER EZÎM.....	114
HER WAREKÎ BÎHAREK.....	116
HEYHÊ.....	118
JÎ CERGA GULÊ.....	121
NÎVANDÎNA SÊWÎYÊ BAŞBAVÎ.....	122
AŞOPA FÎRÛK.....	127
HAWARA XANÊ DÎMDÎM.....	128
BÎHARA KÎNÛJ.....	129
PESNÊ METÎN.....	131
GULA ZÎZ	134
BERSÎVA GULBÎHARÊ.....	135
ZEVÎ LÎ MÎN ZÎVÎRÎ.....	137
MÊVANDARÎ.....	138
GELO KANÊ GULDANA MÎN	139
BÎNVÎSE.....	140
RONAK XANÎM.....	141

EZ Û ŞİVAN Û AYETOK	143
AŞOPA MİRPVÊ SİTEMKAR.....	146
DENGİR.....	147
HUNER Û MUZÎK.....	148
DÎSA HEYHÊ.....	149
ŞÊX Û AYETÊN ROM Û ECEM.....	151
FERHENGOK.....	154
NAVEROK.....	160

Mamostayê nemir CELADET BEDÎRXAN digot:-

"Heçî kurmancîyek paqij ji peyvên bîyanîyan bivêt bila biçit li nav serê çiyayên Bota li gel pîremêr û pîrejinêta wa biaxivît nexasîma desteka şivanê gavana

Helbestvanê hêja Sebrî Botanî jî, xelkê Bota ye û bi xwe jî ji wan destekane. Lewra li nivîsên wî binêre, weha kurmancîyek zelal û nazik û xweş û bî sanahî tê têgehiştin.

Sebrî Botanî li Kurdîstanê gelek hatiye naskirin û yek ji helbestvan û rojnamevanên hêja û bî nav û dengî. Sebrî Botanî di nav her du dîwanan da li ser hejarîyê û derbiderîyê û sîtema derebegan û dagirkeran behîs dîke... Gelo ev pîremêrê hêkiye ?!

Nivîsarên Sebrî Botanî di gelek rojname û kovarên kurdî de li Kurdîstana Başûr derçûne û gelek ji wan helbestan bûne stran û di gelek delîvan da stranbêjên Kurd strandîne.

"Ne bê çavim dibînim
Ne bê hişim dibînim
Hizirtîj û durbînim
Lê sîtemê ez xwarim
Kengî ez gunehkarim ?"

WERGÊR